

40 ÅRG.
Nr 6 1958

UPPLAGA 13.600 EX.

BRANDKÅRS- tidsskrift

ORGAN FÖR SVENSKA BRANDKÄRNAS RIKSFÖRBUND
REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE: ANDERS EKBERG

JAKOBSGATAN 14, STOCKHOLM C - TELEFON 21 36 06 - POSTGIROKONTO NR 4870

Hälsningsanförandet vid årsmötet 1958

Då Svenska Brandkärernas Riksförbunds årsmöte öppnades den 9 maj i år i Uppsala, kunde ordföranden, *landshövding Allan Nordenstam*, hälsa c:a 350 medlemmar. En speciell välkomsthälsning riktade ordföranden inledningsvis till landshövdingarna *Håstad och Tottie*, statssekreterare af *Geijerstam*, stadsfullmäktigeordföranden i Uppsala, riksbrandinspektören, rektor för Statens brandskola, representanter för Svenska brandskyddsöreningen, Svenska brandbefälets riksförbund och Svenska brandredskapsöreningen. Sedan även närvarande representanter för brandförsvaret i Danmark och Norge fått en varm välkomsthälsning yttrade landshövding *Nordenstam* följande:

Såsom framgår av styrelsens berättelse har försäkringsbolagens brandskadeersättningar under förra året beräknats till c:a 105 miljoner kronor mot 140 miljoner kronor under 1956 och 130 miljoner kronor under 1955. Tillfredsställelsen över detta resultat är stor, men vi får icke slå oss till ro och tro att nedböjningen av den uppåtgående kurvan nu har börjat för att stanna där eller kanske böja av nedåt ytterligare. Vi blev nämligen i fjol förskonade från ovanligt många storbränder. Det enda som kan hjälpa är ett fortsatt intensivt arbete på såväl den förebyggande som släckande sidan av vårt brandförsvaret. Ett av sätten är säkerligen att den kommunala samverkan utökas kraftigare än vad som skett på vissa håll. Vid flera tillfällen har Svenska Brandkärernas Riksförbund frambállit nödvändigheten och lämpligheten av att göra upp brandsläckningsplaner för särskilt viktiga men brandfarliga industrier och områden samt att samöva med de brandkärer, som är upptagna i planen. Jag vill här återigen understryka och frambålla detta. Givetvis ställer detta stora krav på brandbefälet i vederbörande kommun. Här finns emellertid brandkonsulenterna till reds att hjälpa till med såväl planläggningen som genomförandet av samövningen. I detta sammanhang vill jag passa på att tacka alla våra brandkonsulenter i de olika länen för det osjälviska arbete de nedlagt och nedlägger på det viktiga brandförsvaret.

För de kommunala förtroendemännen vill jag frambålla vikten av att brandbefälet står på den högsta möjliga nivå vad beträffar utbildning. Vi vet alla, att det ekonomiska läget är bekymmersamt i många kommuner men den jämförelsevis lilla insats, som fordras, för att brandbefälet skall ha tillräcklig grundutbildning och sedan en kontinuerlig orientering, är väl använda medel. Det förebyggande arbetet och den tekniska och taktiska delen av brandförsvaret, kräver djupare insikter i dag än tidigare, och med ett väl skickat brandbefäl är en kommun onekligen

"Uppsala-är-bäst"-stämning vid årsmötet

Var det tack vare den akademiska stämning, som Uppsalaluften så lätt tycks väcka till liv, som gjorde Svenska Brandkärernas Riksförbunds årsmöte 1958 i Uppsala och hela ramen kring detsamma så trivsamt, festligt och inte minst lärorikt? Eller var det tack vare att man helt kunde ägna intresset åt det släckande brandförsvaret? Flera faktorer samverkade givetvis till det lyckade resultatet, men klart är, att det förhållandet att deltagareantalet höll sig inom något måttligare gränser gjorde att utbytet av mötet blev — jag tror i första hand för brandbefälet — mera givande. Till föredrag av intressant och värdefullt slag kom att den kamratliga samvaron mellan de officiella programpunkterna synbarligen blomnade upp igen; en samvaro då bl. a. många lokala problem togs upp till diskussion med kolleger från andra orter, och goda råd och tips växlas yrkeskamrater emellan.

Alla tycktes trivas. Så ock Förbundets nye ordförande, landshövdingen Allan Nordenstam, som nu för första gången ledde årsmötesförhandlingarna. Både vid deras öppnande och vid de övriga tillfällen, han under årsmötesdagarna hade att föra Förbundets talan, gjorde han det på ett sätt, som vann alla.

Men låt mig inte glömma att redan nu räcka en blomma åt uppsalabrandchefen Folke Ren-

ström och sekonden Erik Kylberg med alla deras medhjälpare, som nedlagt ett förnämt arbete med "grundförutsättningarna" för mötet. T. o. m. rumsfrågan hade man lyckats föra i land på ett förtjänstfullt sätt. Det är alltid ett stort besvär att klara den detaljen. Ofattbart är, att det varje år finns mötesdeltagare, som konsekvent först vid årsmötets öppnande dyker upp och begär att få ett rum! Så också i år. Och nog blev det rum snart upptaget, som en för tidskriftens läsare väl känd brandchef vid en borgarbrandkår i landet hade avbeställt ett par dagar före årsmötet av den anledningen, att han samma dag av sin kommunalkamrer fått meddelande om att han vid uttryckning *icke* får på kommunens bekostnad begagna hyrbil (tjänstebil finns ej) i fall då han inte kommer med på brandbilen vid uttryckning . . . Alltnog.

Svenska Brandbefälets Riksförbund

började sitt årsmöte redan den 7 maj. Från de enskilda förhandlingarna kan nämnas, att brandchefen K.-M. Grönlund, Örebro, utsågs till förbundets förste ordförande. Under årsmötets offentliga del, som bevestades av c:a 200 personer, höll brandchef B. Thorell föredrag om "Brandbefälets ställning och arbetsuppgifter" medan vice brandchef I. Knutsson talade om "Brandkärerna och räddningstjänsten".

bättre skyddad mot katastrofer, som kan förorsaka stora avbränningar för kommunen i form av olika sociala utgifter o. s. v.

Även brandmaterielen måste vara effektiv. Framför allt måste brandpumparna utan dröjsmål fungera fullt tillfredsställande. De senaste årens pumpkontroll, där årligen mellan 3.000 och 3.500 pumpar provats, visar att denna verksamhetsgren är av yttersta betydelse. 1955 visade att i genomsnitt var 16:de pump kunde anses som oduglig för användning vid brand, och att därutöver c:a 400 pumpar var i behov av översyn. Det föregående året har glädjande nog givit vid handen, att endast var 33:dje pump var obrukbar vid provningstillfället. Det finns dock malört i denna bågare. Pumpkontrollanterna föreslår i sina protokoll, hur felaktigheter, som till äventyrs finns hos en pump, skall rättas till. Trots detta har i många fall pumpen icke reparerats. Om detta nu beror på att brandbefälet underlätit ombesörja detta eller anslag för dylikt underhåll saknats i staten skall vara osagt, men det torde vara ansvarslöst att — sedan felaktigheten påtalats — icke vidta lämplig åtgärd på ett för brandsläckningen så viktigt redskap som en pump.

Ärade kongressdeltagare. Jag skall icke trötta Er längre utan än en gång tacka Er för att Ni velat komma hit och hälsar Eder alla välkomna.

Ambulans i krock Förare och patient dödades omedelbart

Under en sjuktransport från Norrtälje till Mölasarett krockade på tisdagen en ambulans mot en brödbil, varvid såväl ambulansföraren, Sven Almqvist, Sjöblom, Norrtälje, byggnadsarbetaren Lars Olav undkom med blesyrer medan ambulansföraren, 29-åriga Verner Einar Lindblom, Dag 9 B, Stockholm, ådrog sig svåra men ej livsfarliga skador. Olyckan hände vid Berga gård, tre kilometer från Norrtälje, och orsaken var att bagarbitaren okänd anledning körde över på den mötande vägbana.

Fortt. sista sidan, nr

Ambulans fattar eld efter krock med personbil

Den ständigt ökade biltrafiken medför större risker för kollision vid ambulansutryckningar, och en kollision medför lätt elakartade bensinbränder

Med en modern dimpulversläckare Tempus-5 i ambulansen kan personalen snabbt göra en aktiv släckningsinsats och kanske också rädda liv.

Tempus-5 rymmer 5 kg dimpulver och är inte större än att den lätt kan placeras i vagnen — 15×12×55 cm —. Apparaten har givetvis slang med avstängbart munstycke för att på bästa sätt utnyttja tillgängligt släckningsmedel. Rikpris kr. 195:—.

Ring eller skriv efter prospekt på Tempus dimpulversläckare i storlekar från 2 till 300 kg dimpulver.

Tempus-5.
Levereras med vägg-
hängare eller speci-
alhängare för for-
don.

Tempus AB SVENSKA TEMPUS

STOCKHOLM
Kungsgatan 38
Tel. 20 52 05

GÖTEBORG
Örngatan 1 D, Mölndal
Tel. 16 03 31

MALMÖ
Mäster Johansg. 5
Tel. 97 59 12

MOWE

LARMOVERALL

av värmereflekterande aluminiserad väv

NYHETEN

som effektivt löser

BEKLÄDNADSPROBLEMET

Reflekterar 80 % av strålningsvärmen.

★

Uppbyggd på eldskyddsimpregnerad väv.

★

Helt vattentät.

★

Extra kraftiga dragkedjor framtill och i byxbenens nedre del.

★

Resår vid handlederna.

★

Rymliga fickor.

★

Stor slitstyrka.

★

Med huva ..... Kr 98:—

Utan huva ..... Kr 86:—

★

Rekvirera redan i dag en **PROVOVERALL**
(lev. på öppet köp).

AB MOLIN & WESTBERG

Mäster Johansgatan 5

MALMÖ

Tel. 388 40

Tel. 97 59 12

Den efter det senare föredraget följande diskussionen kom främst att röra sig om lämpligheten av att sjuktransporttjänsten handhaves av yrkesbrandkårerna. Uppfattningen i frågan bröts mycket bestämt. I de största städerna tycks man allmänt vilja bli befriad från detta "påhäng" till brand- och räddningstjänsten, medan man i medelstora och mindre städer vill ha även sjuktransporttjänsten förlagd till yrkesbrandkåren.

Kommunala förtroendemän

hade i stort antal också samlats till ett sammanträde i anslutning till årsmötet. Det var ordförande och ledamöter av brandstyrelser från skilda delar av landet. Vid deras enskilda sammanträde höll riksbrandinspektör I. Strömdahl föredrag om "Aktuella brandförsvarsfrågor". I protokollet från detta sammanträde refereras riksbrandinspektörens föredrag på följande sätt:

"I dagens läge är den viktigaste frågan i brandförsvarsverksamheten kommunal samverkan, men då denna fråga kommer att behandlas vid annat tillfälle vid dessa årsmötesdagar ansåg talaren att han kunde uppehålla sig vid andra problem. I vårt land går brandskadekostnaderna upp till 80—100 milj. kronor per år. Det går ej att undvika bränder, men de stora bränderna åstadkommer så stora skadekostnader att de böra kunna bekämpas. De förebyggande åtgärderna bör vara väl avvägda ifråga om kostnaderna jämfört med föreliggande omfånget av brandriskerna. Brandförsvarskostnaderna bör begränsas i största möjliga mån även om de kommunalt sett i jämförelse med andra kommunala kostnader icke äro särskilt höga. Härvid bör rationalisering komma ifråga. Sparsamheten bör icke gälla materiel och redskap om man därigenom kan spara personal eller öka effektiviteten. Snabbhet och effektivitet vid ingrepp mot brand är av stort värde, vilket framgick av diagram som talaren ritade. Talaren framhöll härvid att insatstiden icke bör överstiga 5—6 min. Detta fordrar att brandstationen ligger väl belägen till de stora brandriskerna och att den har en snabb utryckningsförmåga.

Talaren kom därefter in på frågan om höghusen och anförde att dessa i hög grad complicerar och fördyrar brandväsendet för kommunerna. Han anförde vidare, att eftersom 75 procent av alla bränder kan skyllas på den mänskliga faktorn, säger det sig självt, att ju fler människor, som är samlade på ett begränsat utrymme ju större är brandrisken. De svenska bestämmelserna för höghusbebyggelse är till detta betydligt liberalare än utlandet, exempelvis Danmark. Där krävs bl. a. dubbla trapphus i höghusen. Ett stort problem för brandmännen är, att komma åt de av eld kringrända i de översta våningarna i ett höghus.

Stegarna räcker inte till och även om man kan tänka sig att vederbörande via balkonger och fasta stegar längs huskroppen skulle kunna klänga sig ned till lämplig nivå, så är det dock bara en nödlösning. För gamla, sjuka och för familjer med barn förefaller den möjligheten inte särskilt betryggande.

Dessutom, och det är kanske det väsentligaste, så är vare sig byggherrar eller hyresgäster särskilt bejänta av balkonger längst upp i ett höghus. För byggherren ställer det sig alltför dyrt och hyresgästen har svårt att effektivt nyttja en balkong så pass högt ovan marknivån, där nästan alltid vindar blåser.

Risken för panik är också större i ett höghus och det kan dessutom fortsättningsvis ställa sig svårt för brandmän på platsen att tala lugnande till de panikslagna i de översta våningarna. De där uppe hör inte vad som sägs nedifrån marken och vederbörande brandman hör lika litet vad den han försöker tala med svarar.

Planerar man för höghusbebyggelse bör man också i exploateringskostnaderna inräkna ökade brandförsvarskostnader. Med en höghusbebyggelse på en ort, och därmed avses hus över åtta våningar, följer behovet av en yrkesbrandkår med en utryckningsstyrka om 1 befäl och 5 män. Det blir då fråga om en årlig kostnad på 150—200.000 kronor. Här kan visserligen ske en kommunal samverkan, men effekten bör alljämt vara 5—6 min. insatstid. Är fråga aktuell att skapa en yrkesbrandkår inom en kommun, som fordrar ett befäl av utbildningskategori I ansåg talaren det lämpligast att först anställa brandchefen och att sedan låta brandförsvaret successivt växa upp under hans ledning."

Uppsala läns Brandkårsförbund

höll först årsmöte då förhandlingarna den 8 maj tog sin början. Riksförbundets ordförande passade därvid på att bringa det 25-årsjubilerande länsförbundet en hyllning och överlämnade en stilig blomsterkorg.

Det var så dags för

Svenska Brandkårernas Riksförbund

att avhålla sitt enskilda årsmöte. Föredragningslistan genomgicks snabbt och omval skedde i styrelsen över hela linjen med undantag av att hr O. Källgren, Falun, invaldes som suppleant i stället för hr A. Melander, Mölndal, som på grund av sjukdom icke önskade ifrågakomma för omval. Under "övriga frågor" framfördes förslag om att en representant för städernas brandstyrelser skulle beredas plats i Riksförbundets styrelse.

Då det gemensamma årsmötet sedan öppnades, kunde ordföranden, landshövding Norden-

Bild 1. Landsbövding Nordenstam med försäkringsdirektör Lindbom på högra och förbundsdirektör Hegen på vänstra sidan.

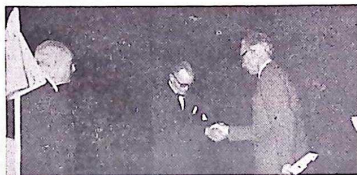

Bild 2. Landsbövding Nordenstam överlämnar guldmedaljen till brandchef Leijonhufvud.

Bild 3. Landsbövding Nordenstam överlämnar medaljer för mod och rådgivet.

stam, hälsa c:a 350 mötesdeltagare. I hälsningsanförandet — som återges på annan plats — vände sig ordföranden först till uppsalalandsbövdingen E. Håstad, statssekreteraren i inrikesdepartementet af Geijerstam, stadsfullmäktiges i Uppsala ordförande professor Å. Malmström, ordföranden i 1954 års brandlagsrevision landsbövding A. Tottie, riksbrandinspektören, rektor för statens brandskola, överingenjör P. Strömsheim, Oslo, brandchef J. Brade-Johansen, Gentofte, ordföranden i flera läns-

förbund, Svenska brandredskapsföreningens representanter, pressen m. fl., m. fl.

Som effektfull avslutning på hälsningsanförandet överlämnade landsbövding Nordenstam Riksförbundets högsta utmärkelsetecken, den kungliga medaljen i guld, till f. brandchefen, direktör Anders Hedén, Alingsås, som i mer än 30 år varit chef i Alingsås och sedan flera år är vice ordförande i Älvsborgs läns Brandkårsförbund samt till brandchef Abraham Leijonhufvud, Linköping, och brandchef Eric Ström, Uddevalla (tyvärr förhindrad bevista årsmötet). De båda senare erhöll utmärkelsen för 20-årigt värdefullt, osjukt och oegennyttigt konsulentarbete.

Så kallades följande till podiet: Brandchef V. Bjertén, brandmästare T. Berggren, brandman S. Nilsson och brandman A. Kam lind, samtliga från Sundsvall, samt byråingenjör C. A. Krusenstierna, Statens sprängämnesinspektion. Som uppskattning av deras visade mod och rådgivet vid katastroföfillbudet i Vindskärsvär, Sundsvall, när den stora bergrumsanläggningen där skakades av en våldsamt explosion den 29 mars i fjol, kunde ordföranden belöna samtliga med medaljen i silver med datumband. Överlämnandet följdes av kraftiga applåder.

"Kommunal samverkan inom brandförsvaret"

var det ämne, som så togs upp till diskussion. Brandchefen Nils Grönvall höll inledningsanförande och förberedda diskussionsinlägg följde så av sekreterare F. Kaijser i Landskommunernas Förbund, aktuarie G. Benktander i Landsbygdens Försäkringsbolag och aktuarie I. Sternberg i Centralstället för Svensk Brandskadestatistik. Intressanta och synnerligen värdefulla synpunkter framfördes i dessa inlägg, som samtliga i sin helhet kommer att införas här.

Rekreativprogram

i det digra årsmötesarbetet kallade stadsfullmäktiges i Uppsala ordförande, professor Å. Malmström, den lunch till vilken staden inbjudit alla mötesdeltagarna. Professorn avslöjade f. ö. i sitt hälsningstal att han under skoltiden tillsammans med sin dåvarande klasskamrat, numera landsbövdingen Allan Nordenstam, "rörde ihop pulver för att åstadkomma bengaliska eldar"! Ja, vad får man inte veta vid slika tillfällen!

Svenska Brandredskapsföreningen

hade i anslutning till sammanträdeslokalerna i Folkets Hus ordnat en mycket stor och mycket förnämlig utställning av brandmateriel, varvid även en hel del nyheter visades. Toppen för Brandredskapsföreningens medverkan i årsmötet var emellertid den praktiska demonstrationen, som under eftermiddagen genomfördes på brandkårens övningsfält i Hågdalen. Där tändes gamla bilvrak, oljor, transformatorer, småhus och mycket annat och släckning utfördes med olika släckningsmedel — där vattendimma och pulverdimma starkt dominerade — där visades inbrottsverktyg, vattendykarutrustningar, brandbilar, stegar m. m. Det hela var ett charmant skådespel, som säkert gav många nyttiga tips och lärdomar. Endast ett litet påpekande: Försök vid Föreningens nästa demonstration få hög klass på alla som "speaker". Nu var det allt för ojämnt i det avseendet.

165 personer

bänkade sig i Norrlands nations festsal som avslutning på årsmötetsdagen för den obligatoriska subskriberade middagen. I välkomstalet vände sig landshövding Nordenstam förutom till landshövding Håstad och övriga prominenta gäster, som han haft tillfälle att hälsa redan vid årsmötetsförhandlingarna, även till ett antal damer. Ordföranden framhöll i hälsningstalet även lämpligheten av att brandkårens personal, vid årsmötet bereddes tillfälle att för sig diskutera brandförsvarsproblem. Han underströk, att hur väl man än trivs tillsammans med Brandskyddsföreningen så är det lämpligt att organisationerna då och då håller sina årsmöten åtskilda.

Som vanligt hölls endast få tal under middagen, som förflöt under glad och trivsam stämning, vartill inte minst *GLUNTEN* och *MAGISTERN* bidrog. Efter hälsningstalet framförde f. brandchefen A. Hedén medaljörernas tack; för Svenska Brandbefälets Riksförbund talade brandchefen K.-M. Grönlund och uttalade därvid förhoppning om dels ett gott samarbete, dels att Brandbefälsförbundet skulle få komma tillbaka då det gällde att förlägga årsmötet tillsammans med Svenska Brandkårens Riksförbunds årsmöte. Överingenjör Strömsheim underströk det stora utbytet av årsmötet, som han fann mycket värdefullt, och han framförde de utländska gästernas tack. Så

Bild 4. Direktör Lindbohm, direktör Hegen och överingenjör Strömsheim på väg till demonstrationen.

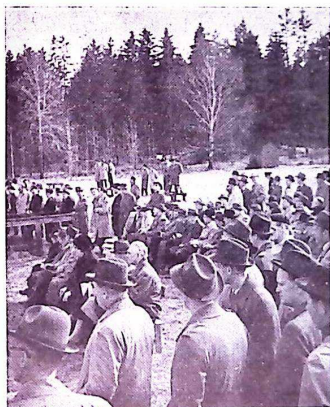

Bild 5. Några av de intresserade åskådarna vid brandmaterieldemonstrationen.

Bild 6. Vid demonstrationen förekom även släckning av bilbrand.

Gjutformsbrand vid Skanstull i Stockholm

Av brandchef J.-E. Skogsberg.

I kvarteret Tullgård i Stockholm är Folk-sams kontorshus under uppförande och beräk-nas vara färdigt i juli 1959. Fastigheten omfat-tar en underjordisk del i 4 våningsplan, ett låg-hus i 4 vån. och ett höghus i 22 våningar. Den underjordiska delen skall, förutom värmean-läggning för fastighetens behov, inrymma ga-ragelokaler. Vid eldsvådan den 6 februari i år hade byggnadsarbetet fortskridit så långt, att den underjordiska delen var färdigställd och tagen i bruk. Lågbyggnaden hade gjutits till 3 våningars höjd och högbyggnaden till 6 vå-ningar och i det 7:e planet i högbyggnaden hade gjutformarna iordningställts för ny gjut-nig.

I högbyggnaden hade fasadelementen ännu icke insatts. Byggnaden saknade alltså ytterväg-gar, men en provisorisk intäckning med jute-väv hade skett inom de två översta våningarna för att hålla värmen från de oljeeldade torkar-na inomhus. I de lägre delarna av byggnaden hade intäckning med träfiberplattor i viss ut-sträckning kommit till användning. Inredning i form av mellanväggar, snickerier eller dylikt hade ännu icke kommit till utförande. Byggnaden utgjordes alltså av de bärande vertikala konstruktionerna och bjälklagen. Två trapphus finnes i höghuset, ett i byggnadens mitt, ett

s. k. mörkt trapphus, och ett i byggnadens nord-västra del, ett ljusst trapphus, beläget i fasad och avsett som reservtrapphus.

Brandkåren alarmerades vid 19.30-tiden ge-nom nattvaktens försorg. Vid brandkårens an-komst brann det i högbyggnaden i vån. 6 tr. samt i den formsatta 7:e våningen, en yta på 20×40 m. i vardera planet. Då ytterväggar icke funnos fick vinden fritt spelrum och den goda lufttillförseln gjorde att branden flam-made med klar låga.

En 15 m. hög materialkran, uppställd i vå-ningen 6 tr., vek sig under inverkan av vär-men över fasaden mot öster och blev hängande utefter denna redan innan brandkåren anlände till brandplatsen.

Ett tusental bilar i källaren.

Hisschakten i byggnaden gingo genom bygg-naden utan avskiljande branddörrpartier och glöder föllo från eldhärden ned till källar-planen. En av brandkårens första åtgärder blev därför att draga in slangledningarna i källarvåningarna för att släcka nedfallande glöder. Slangledningarna drogs upp till 6:e och 7:e våningarna via det mörka trapphuset och över två stegar, som restes mot norra fasaderna. Med dessa slangledningarna kom elden snabbt

var det dags för landshövding Håstad att i ett charmant anförande, som — med en historisk bakgrund — hann spänna över IFK Göteborgs uppklättning i fotbollstabellen, grodmän, forna tiders brandsyn (= en inkörspport till varje-handa kommunala uppdrag), stadsbränder i Uppsala och fram till tacket för måltiden.

Uppsala Domkyrka

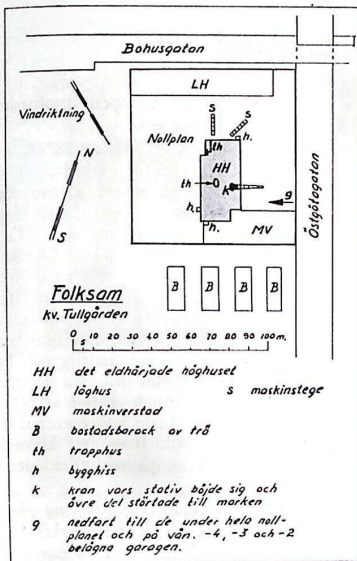
var samlingsplatsen för mötesdeltagarna nästa morgon. Brandchefen Renström lämnade där-vid först en intressant redogörelse för de om-fattande brandskyddsanordningar, som man ge-nomfört där. Och så fick alla deltagarna under sakkunnigt ciceronskap bese den mäktiga do-men.

Men Statens Maskinprovningar kallade. I bussar fördes alla deltagarna till Ultuna, där Riksförbundets styrelseledamot, direktören och vältalaren m. m. Harald A:son Moberg med känd elegans snart fångslade alla både med sin talekonst och med vad han hunnit utträta för vårt jordbruk även på brandförsvarets område. Det var en ovanligt intressant och välregisserad visning! Efteråt serverades välsmakande lunch på Ultuna kärhusrestaurang.

Eftermiddagen ägnades åt besök vid slottet, Gustavianum och universitetet, vilka alla med största intresse studerades, och detta inte bara ur brandskyddssynpunkt. Det var en tjugig av-slutning på ett verkligt lyckat årsmöte i den goda lärdomsstaden Uppsala.

Esk.

under kontroll och efter omkring 2 timmar var den så gott som släckt.

I början av släckningsarbetet utrymdes fyra bostadsbaracker av trä, belägna på omkring 10 m. avstånd från höghusets södra fasad. Två 35 m. höga byggnadshissar voro nämligen uppställda utefter höghuset på sådant sätt, att de under olyckliga omständigheter skulle kunnat uppvärmas av elden till sådan grad att de mist sin bärighet och störtat omkull över barackerna. Sedan elden kommit under kontroll förelåg icke längre denna risk och hyresgästerna kunde ganska snart åter taga barackerna i besittning.

I byggnadens källarvåningar funnos vid tillfället garagerade ett tusental bilar, men dessa voro icke allvarligt hotade under branden sedan slangledningar dragits in i källarplanen. Utöver ovannämnda två materielhissar vid byggnadens sydvästra hörn fanns ytterligare en hiss vid höghusets norra fasad. Genom vattenbejtning lyckades man rädda denna. En materielkran hade som tidigare nämnts demolerats redan vid brandkårens ankomst.

Sedan elden släckts kunde man konstatera, att formsättningen i 7:e våningen totalskadats

samt att bjälklaget mellan 6:e och 7:e våningen jämte några av de vertikala bäringarna till detta skadats så allvarligt att de måste rivras. Det må påpekas att gjutningen var endast åtta dagar gammal, med därav följande känslighet för starkare upphettning.

Branden har av allt att döma orsakats av ett oljedrivet varmluftsaggregat. Möjligen har olja läckt ut från detta och antänts och elden därifrån spritt sig till kringliggande trävirke.

Släckningsarbetet försvarades av kylan — omkring 10 grader under nollpunkten — och genom avsaknaden av de säkerhetsanordningar, som finnes i ett färdigt hus i form av slutna hisstrummor, ledstänger i trapphus etc. Dessutom gav anhopningen av byggnadsmateriel och arbetsmaskiner många snubbeltillfällen, särskilt förrådiska i brandens första skede innan belysning hunnit ordnas.

Erfarenheter.

Söker man draga någon erfarenhet av det inträffade är det naturligtvis den, att värmeaggregat skall anordnas och uppställas på betryggande sätt samt att brandbevakningen av arbetsplatsen skall göras effektiv, däri inbegripet undanskaffande av rivna gjutformer och annat onödigt trävirke. Vid Tunnelbane-bygget i Stockholm fanns under byggnadstiden en man, som enbart hade till uppgift att övervaka brandskyddet genom att tillse att brandposter följde med arbetet framåt, att svetsningsarbeten bedrevs på betryggande sätt etc. samt att nattbevakningen fungerade. Åtgärder, som gjorde att eldsvädetillbuden blev få och av mindre allvarlig karaktär, och som är värda att taga efter.

Till Salu

Beg. Fargo-Dodge tankbil 1950 års modell i gott skick, körd 24000 mil.

Maxlast 4310 kg, cisternvolym 4480 lit.

Pris 3.600: — kr.

Sveriges Oljekonsumenters Riksförbund

Huvudstav. 12, Stockholm 30. Tel. 63 11 35.

Herr Ferngren eller Herr Rönnö efterfr.

Brandskyddsstudier i England 1957

(Forts. från föreg. nummer.)

Brandundersökningar vid nyligen inträffade bränder.

Detta ämne behandlades av Dr J. B. Firth, direktör vid statens rättsvetenskapliga laboratorium (Kriminaltekniska anstalten). Dr Firth är en i England mycket välkänd kriminaltekniker. Han hade valt att behandla tre huvudtema:

- 1) några bränder, där brännbara tak på ett avgörande sätt medverkat i brandförloppet.
- 2) cigarretten som brandanstiftare och
- 3) den mänskliga kroppen i brand.

(De två första grupperna illustrerades med bilder av bränder resp. erfarenheter, som endera publicerats i Sverige (t. ex. Jaguarbranden) eller också här äro laboratoriemässigt prövade (cigarretten som brandanstiftare). Jag avstår därför från referat av dessa delar av Dr Firth's föredrag. Den tredje delen, om människokroppens förkolnande i brand, kanske är mindre känd och detta avsnitt refereras därför.)

När ett människoliv gått förlorat vid brand krävs en polisiär undersökning. Brott eller möjligheten av brott får aldrig uteslutas. Det kan av detta skäl vara viktigt framhålla, att brandfolket uppmärksammar allt av värde för utredningen. Det är lättare att observera om man vet varför den mänskliga organismen förhåller sig på ena eller andra sättet vid brand.

Ur brandens synpunkt är det tillräckligt att säga att människokroppen består av ben, kött och fett. Fettet är viktigast då det gäller brand i människokroppen. För att tända djurfett i klump krävs en hög temperatur. Det har förvånat mycket brandfolk, att i brand av relativt ringa omfattning så många innebrända människokroppar företer en hög grad av förstörelse. Detta beror i hög grad på hur den brända kroppen är eller varit klädd.

Vid lätt klädsel i snabbt uppbrända kläder av bomull e. dyl. företer ofta kroppen mindre påfallande brandskador än vid tyngre klädsel, t. ex. tjock yllekostym. Förutsätter vi att branden har ett visst, men i och för sig icke stort omfång, och kläderna fattar eld så kommer fett i människokroppen först att smälta. Det långsamt brinnande ylleyget kommer då att

tjäna som veke, som ur kroppen uppfordrar fett som brinner i denna veke.

Sanningen av detta kan påvisas av en rad fall, varav en del icke ens förorsakat eldsvåda i egentlig mening. Många gamla och orörliga människor som sitter vid en öppen brasa kan i samband med att de reser sig snava och falla mot eldstaden och få eld i kläderna. Chocken och skadorna vid fallet medför ofta att de icke kunna vidtaga släckning av den första och naturligtvis obetydliga antändningen. Fallar nu dessa människor på magen blir ofta brandens förstöring av kroppen mycket måttlig och består av ytliga brännsår. Fallar kroppen däremot på rygg blir bilden en annan. Fettet är ofta i sin mera "brandfarliga" form koncentrerad till buken och bukhålan. Bukhållans fett kommer nu att verka som en oljelampa med yllekläderna som veke.

Föredragshållaren åskådliggjorde sina påståenden med en serie bilder, som bestyrkte hans teser. En del av dessa bilder voro så pass frestande för svagare nerver, att en och annan gjorde sig anledning att "gå ut". Vissa bilder visade just hur gamla personer "råkat i brand" framför eldstaden samt hurusom den mänskliga branden aldrig upptäckts av tre skäl, först att vederbörande skadats så, att han eller hon icke kunnat slå larm, därefter att eftersom många fall inträffat vid eldstaden har brandröken dragit ut genom skorsten, och slutligen därför att omgivningen kring den primära branden — en människa — varit av sådan natur att spridningen stoppats av sig själv och genom att även "hettans" huvuddel följt rökgången ut. Olyckor har upptäckts av helt andra orsaker än branden, t. ex. att vederbörande saknats under några dagar etc.

Utbildningen vid Londons brandkår m. m.

Till huvudstationen i London är knuten en utbildningsanstalt för personalen vid världsstadens brandkår. Redan storleksordningen av stor-Londons brandkår gör en sådan utbildningsanstalt till en nödvändighet.

Det bör först sägas, att denna skola disponerar skickliga lärarkrafter ur brandbefälens led, som helt eller nästan helt avdelats för

Nu är den oöverträffade PRESSAL-kopplingen ännu bättre

PRESSAL-kopplingen, för brandslang, har redan vunnit stora framgångar tack vare sin mycket låga vikt och sin låglighet. Nu finns en förbättrad PRESSAL-koppling att tillgå, utformad med ledning av vunna erfarenheter, och därmed når man ytterligare fördelar:

Även slanghylsan för 63 mm slang och inre hylsan för 76 mm slang är varmsmidad, och godset kring gummipackningen så starkt att kopplingen i sin helhet är sprängsäker vid slangens maximitryck.

En ny, bättre legering i slanghylsorna medför att dessa inte kan spricka ens vid den mest ovarsamma hantering. Slangmontering med s. k. Brissmanhylsor sker obehindrat. Slanghylsans reflell har utformats så, att de passar såväl gummerad som ogummerad slang.

Genomloppsform har förbättrats, så att minsta möjliga motstånd erhålles. Känn på den släta ytan hos varmsmidade hylsor och se på den smidiga övergången i 76 mm-hylsan, som dessutom är fullständigt säkert fästad på inre hylsan!

PRESSAL-kopplingen fyller nu i alla avseenden SMS'fordringar och bär därför standardiseringsmärket — SIS. Den

är också godkänd av Civildéforsvarsstyrelsen, för användning i civilförsvaret.

Nya rapporter om PRESSAL-kopplingens fördelar kommer ständigt. Man har provat den praktiskt i saltvatten, varvid metallens oföränderlighet bevisades. Man använder också PRESSAL-kopplingen vid slangullgngning efter jeep — kopplingen tål de mest ogynnsamma förhållanden och man kan knappast se märket efter den våldsamma framfarten . . .

Man kan själv göra samma enkla prov som Statens Provningsanstalt gjort: släpp ett par kopplingar i vågrätt läge från 10 meters höjd, på ett cementgolv! PRESSAL-kopplingen får på sin höjd något litet märke i godsets finish, men formen förblir intakt. En koppling av traditionellt material tål inte samma prov — den blir obrukbar.

Fördelarna med PRESSAL-kopplingen är obestridliga. Lättmetall-legeringen ger den synnerligen låga vikten, och varmsmidet den stora tåligheten. Legeringen och dess efterbehandling hos oss löser korrosionsproblemen, i det att metallen blir oföränderlig.

Ta kontakt med Er leverantör av brandredskap — då får Ni ytterligare upplysningar om PRESSAL-kopplingens fördelar! Ni kan också få AHA-katalogen över brandarmatur.

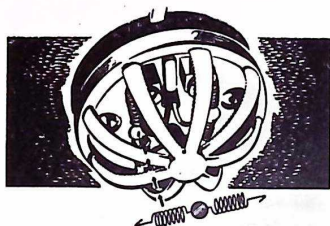
ANDERSSONS I LJUNG

A. H. Andersson & Co. AB • Ljung • telefon växel Ljung 340

Teknisk Triumf

*vår termokontakt
för automatiskt brandalarm
är överträffad*

**SENSATIONELLT
SNABBUTLÖSANDE**

**UTBYTBAR
ALARMKROPP GER
STÄNDIG BRANDBEREDSKAP**

**AUTOMATISKT
BRANDALARM A-B.**

10 års erfarenhet

FABRIK- och HUVUDKONTOR

MALMKÖPING

Tel. Växel 338

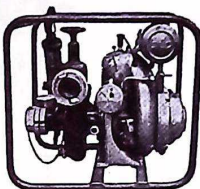
STOCKHOLM

Bråvallagatan 8

Tel. 32 08 88

GÖTEBORG

Tel. 19 15 55

Ziegler

TS 2 med ILO-motor

**LÄTTMETALL
FRONTPUMPAR TRAKTORPUMPAR
LUFKYLDA MOTORSPRUTOR
LÄNSPUMPAR**

**BEGÄR OFFERT
AWG BAVARIA CEAG ZIEGLER
då det gäller all slags brandmateriel
EWERT WILHELMSSON
BRANDREDSKAP**

VAGNHÄRAD Tel. 29

STOCKHOLM SV, Ekensbergsvägen 58, Tel. 18 41 17

MAGIRUS

Skarvstegar

och

Utskjutsstegar

**AV STÅL
LÄTTA
HÅLLBARA
BILLIGA**

LUCEMA AB

"STEGSPECIALISTEN"

Birger Sjöbergs Väg Nr 1

STOCKHOLM

Tel. 52 65 77, 52 52 15, 51 12 18

denna uppgift. Lokalutrymmena för skolan är icke påfallande stora eller påkostade. Undervisningsmaterielen däremot är i hög grad effektiv.

Skolan driver tre skilda slag av kurser, vilka kan karaktäriseras sålunda:

1. Grundutbildning av nyanställd personal.
2. Specialkurser av olika slag, rökskydd, förbindelseväsen m. m.
3. Kurser för befordran.

Den nyanställda personalens grundutbildning omfattar 3 månader, först därefter anses vederbörande mogna för utryckningstjänst. Utbildningen sker efter ett noga genomstuderat schema och undervisningen är till c:a 75 % av praktisk natur.

Den kortare delen, den teoretiska utbildningen, omfattar grunderna för eldsläckningens metodik, teoretisk redskapskänedom, hydrodynamikens grunder, Londonkårens organisation o. s. v. Den teoretiska undervisningen sammanfaller nära med vad vi i Sverige anser nödvändigt, skillnaden är närmast den, att den längre kursen i England medger att mera tid ägnas åt de olika ämnena, med andra ord en stabil grund läggs för den unge brandmannens vidare utbildning och bildar samtidigt en bakgrund för den praktiska utbildningen.

I den praktiska utbildningen ägnas mycken tid åt dels redskapskänedom och formell exercis.

Under hela utbildningstiden upprätthålles en sträng, även i de yttre formerna sträng, disciplin. Varje redskap skall kunna skötas efter ett exakt reglerat förfarande, på vilket man håller mycket strängt. På mig verkade det som all personal accepterade denna även i formerna stränga disciplin, men i den engelska nationalkaraktären tycks ingå en förmåga att skilja på tjänst och icke tjänst. Det var påfallande under vilka kamratliga former lärare och elever kunde umgås under rasterna, men också hurusom så snart tjänsten började den stränga disciplinen på ett för alla parter naturligt sätt tog vid så snart rasten slutade och tjänsten började.

I England är *fordonet* en mera klar enhet än i Sverige. Förbandsutbildningen hade särskilt tagit fasta på detta. Just vid tiden för mitt besök hos Londons brandkår pågick slutexamen med en kurs för nyanställda. Denna examen leddes av en av vice brandcheferna, som under

de två examensdagarna följde de olika proven tillsammans med representanter för olika befallsgrupper. För varje elev sättes betyg, som sedan ingår i vederbörandes personalakt. På detta sätt menar man sig — och säkerligen med rätta — få ett grepp på en viss mans lämplighet inte bara rent allmänt sett utan också för hans vidare och senare utbildning.

Utbildningsschemats proportionella uppdelning mellan olika ämnen och redskap överensstämmer i stort sett med det schema, som tillämpas i Göteborg. Självfallet är på grund av kursens längd tiderna för varje ämne de dubbla mot våra, då vi av flera skäl icke f. n. kan anslå mera än sex veckor för grundutbildningen. Jag tror emellertid att tjänsten skulle vinna på, att grundkursens längd ökades, och frågan är om vi icke i Göteborg äro mogna för, att för utbildning helt avdela någon befälsperson, lämpligast kanske en brandmästare.

En annan dag under mitt besök i London gjorde besättningen på huvudstationens utryckningståg en uppvisning för mig. På varje station bedrivs dagliga övningar av exercismässig natur efter ett av kårens ledning fastställt schema. Man tillmäter dessa övningar, som sker under den stränga formella disciplin, varom jag talat, stor betydelse. Det kan vara skäl att något redogöra för uppvisningen, som kom att följa utryckningsrutinen.

Huvudstationens första utryckning består av bilmotorspruta, kombinerad bilspruta med avbröstbar stege samt maskinstege. Bemanningen är inkl. förarna 5, 4 och 3 män resp. Övningen började med övningslarm, och fordonen körde in på övningsgården. Så snart fordonen stannat hoppade besättningen av och ställde upp på rättat led framför fordonet. Ordergivningen som så följde var klar och genom uppställningen uppfattades den av alla. Ingen behövde därefter tveka om sin egen uppgift. Övningen — i och för sig icke särskilt märkvärdig — genomfördes sedan i ett tempo, som vi här i Sverige aldrig ser maken till och vars förutsättning självfallet är, att varje man genom exercisreglerna utan minsta tvekan vet vad han har att göra.

Detta strängt exercisreglerade förfarande har självfallet både fördelar och nackdelar. Nackdelen skulle vara att verkligheten så sällan överensstämmer med det inexercerade. Fördelen, en till fulländning driven kännedom om redskapens rätta utnyttjande, är emellertid på-

taglig. En mera vid sidan liggande fördel är av psykologisk art, vilket man med skärpa framhöll: en rappt genomförd övning, där allting klaffar, innebär för deltagarna en lustkänsla av stort värde för yrkes stoltheten och lagandan, båda värdefulla tillgångar i brandtjänsten.

Möjligheterna för praktisk övning i eldsläckning var sämre än i Göteborg. Stort intresse för övningshuset i Källtorp visades därför och ritningar av detta och våra erfarenheter av användningen har efter mitt besök sänts över till England.

Vid tidpunkten för mitt besök i London pågick en specialkurs i förbindelsetjänst. För brandkåren får radion allt större betydelse och i en stad som London, där i varje stund närgångning händer på brandfronten blir "trängseln i etern" stor. Det är då nödvändigt att införa en strängt reglerad form för alla kommunikationer, som alltså var denna kurs' huvudtema.

Förbindelsetjänsten ägnades även i planläggningen stor uppmärksamhet. För ledningstjänsten fanns sålunda en särskild, rymlig radiobuss med arbetsutrymmen för släckningens ledning. Över denna fältcentral gick alla förbindelser med huvudstationens alarmcentral på en frekvens och till brandens olika fronter över en annan frekvens och via personal utrustade med bärbara radioapparater. Detta ledningsorgan hade vid många tillfällen enligt samstämmiga uppgifter gjort mycket stor nytta.

Brandkåren i London är en enhet, varav följer att vid storbränder styrkor dras tillsammans från ett mycket vidsträckt område. Staden är delad i distrikt, som för även relativt stora bränder äro självförsörjande både i avseende på befäl och styrkor, men ofta måste förstärkningar kallas från angränsande distrikt. Man organiserar i övrigt så, att det egna distriktet aldrig helt tömmes på styrkor för att kunna möta nya eldsvådor med snabbt tillstädeskomna styrkor. Inom varje distrikt måste varje enhet utan hjälp finna sin väg till varje adress. Vid hjälpsändningar *utom* distriktet får varje enhet ett "vägkort" som börjar vid distriktsgränsen och som sedan i skissens form ger en klar anvisning om genaste och snabbaste körväg. Det är ett mycket omfattande arbete och studium, som nedlagts på denna detalj. I förenklad form, betingade av det mindre formatet, torde redan denna idé vara att taga fasta på

för brandkårerna i varje fall i Stockholm och Göteborg, där den raskt växande stadsbebyggelsen redan nu medför svårigheter att hitta rätt.

Varje brandkår är i hög grad beroende på vattentillgångarna. Ju större staden är ju svårare blir arbetet under brandsläckningens press klara denna detalj. Naturligtvis kan frågan lösas med en rad specialutbildade brandmän. Denna väg är emellertid dyrbar och kan tillämpas endast till ett visst optimum. I London har nedlagts ett omfattande arbete på att klara frågan med ett snabbt sökregister med gatorna i bokstavsföljd. På mycket överskådliga kort ges klara besked om vattenfrågorna, såsom brandposternas läge, rörnätets dimensioner, statistik vatten o. s. v. Jag tror att för Stockholm och Göteborg skulle med måttlig investering av pengar för ett dylikt uppslagsverks upprättande stora fördelar i rationaliserings- och därmed personalbesparande syfte vara att vinna. De nu nödvändiga vattenförsörjningsmännen — en på varje distrikt — skulle med ett sådant register bli överflödiga i denna uppgift och kunna ingå i de svaga släckningsstyrkornas direkta insatsgrupp. För hela stadens del skulle vid verkliga storbränder endast en specialist — kanske en brandförman — behöva tillkallas för att i samråd med släckningsledaren planmässigt organisera vattenförsörjningstjänsten.

Från mitt besök i London vill jag slutligen redovisa en erfarenhet av brandsläckningskäraktär.

Transporten av eldfarliga oljor i biltankvagnar i den hårda trafiken måste medföra nya brandrisker. En allvarlig brand av denna art inträffade under min tid i London.

Vid en tappstation i centrum stod en stor tankbil och fyllde över olja i tankarna. I en komplicerad trafiksituation påkördes denna bil med starka skador till följd av en stor lastbil. Den utrunna bensinen fattade eld, som spred sig till tre byggnader, där många människoliv hotades, men alla kunde räddas tack vare att flyktvägar från gatan stodo till förfogande. Brandskadorna bemästrades snabbt och mycket skickligt av London-brandmännen men skadorna blevo betydande. Händelsen bör föranleda en eftertanke. Vid bebyggelse invid tappstationer bör utrymning av hotade fastigheter kunna ske från gatan och överhuvudtaget talar mycket

Frågor och svar

a) Vid flera tillfällen har påpekats att föraren av en brandbil är ansvarig för körningen och för fordonet under såväl övningar som utryckningar. Upphåvs denna regel av befälsorder (t. ex. att köra mot angiven trafikriktning eller på en för motorfordon förbjuden väg)?

b) Chauffören på ett brandfordon blir av utryckningsbefälhavaren beordrad att köra in på en väg, som enligt uppsatt trafikmärke är avstängd för motortrafik. På vägen finns en bro vars bärförmåga ingen känner till. Om bron ger vika vid överfarten och skador uppstår på såväl bron som brandbilen, vem står då ansvarig för skadorna? Kan polis ge tillstånd till att denna körväg användes?

Norrlands-Sven.

Enligt 40 § 1 mom. vägtrafikförordningen

för att detta bör vara fallet också längs av tankbilar livligt trafikerade stråk.

Restvärdesskydd.

I London ägnade jag en dag åt att hos London Salvage Corps studera nyheter på restvärdesskyddets och sekundärskadornas område.

Det är självfallet, att den 83 man starka personalstyrkan, specialiserad för dessa uppgifter, gör ett utomordentligt arbete för att rädda värden undan sekundärskador, av vatten, rök, lukt och hetta. I allt ryckte kårens enheter ut 2.667 gånger under 1956 och insattes i räddningsarbete 1.542 gånger.

Liksom vid tidigare besök kunde man icke undgå att beundra de effektiva och snabba arbetsmetoder kåren använder.

Redskapsutrustningen hade väl knappast undergått några större ändringar sedan mitt senaste besök för två år sedan. Erfarenheterna ha emellertid visat, att uttorkningsapparater många gånger, ofta vid nybyggnader men också i andra risker, kan rädda mycket stora värden. För detta ändamål har kåren anskaffat propangas-värmda fläktaggregat av mycket hög verkningsgrad och av stor effekt. Dessa redskap äro till viktigen lätta och därmed lätta att transportera. Viktigt är att de äro helt sofria.

(Forts. i nästa nummer.)

torde det vara uppenbart att förare av brandbil vid utryckning har rätt att köra mot uppsatta trafikmärken (t. ex. "motorfordon förbjudna"). Förare av utryckningsfordon må nämligen i trängande fall underlåta att följa de lagbestämmelser som föreskriver de vägtrafikant skall ställa sig till efterrättelse de anvisningar rörande trafiken, vilka meddelas genom uppsatta anslag, vägmärken och signaler. Därtill beordrad, torde han inte kunna vägra att köra på sådant sätt. Om grundad anledning finns till antagande att bron är för svag för att tåla bilens belastning, bör föraren däremot utan vidare vägra att köra över bron. Om han, trots att han var medveten om faran för överfart, likväl verkställer körning över bron, torde han kunna ställas till svars tillsammans med bilens ägare, vilken emellertid i sin tur kan söka sitt åter av föraren, allt under förutsättning att olycka verkligen inträffar och skador uppstå på person eller föremål.

Polisen torde möjligen kunna lämna upplysning om hur mycket den ifrågavarande bron tål, men polisens tillstånd att använda viss körväg är icke aktuellt i samband med utryckning. Vid övning torde emellertid få anses gälla större krav än i fråga om utryckning.

Stig-G. Holmberg.

Vid färd i min egen bil från min bostad till brandplatsen råkade jag köra av vägen, varvid vissa skador uppstod på bilen. Dessa har jag fått ersatta genom min bilförsäkring men på grund av denna skada förlorar jag bonus, vilket baft till följd att premien blivit dyrare. Kan jag få ersättning för denna fördyring av brandkåren?

Borgarbrandman.

Om något särskilt avtal inte finns mellan Er och brandkåren, att brandkåren utan hänsyn till vållande skall ersätta vissa skador som inträffar i samband med eldsvador eller övningar, har Ni inte rätt till någon ersättning från brandkåren. Vi har också undersökt frågan om brandkåren genom någon försäkringsform skulle kunna tillförsäkra Er ersättning i en situation som denna, men någon sådan försäkringsform finns enligt uppgift inte.

Red.

Det är ingen tillfällighet att Kungl. Maj:ns förvaltningen och Kungl. Vattenfallsstyrelsen samt många andra valt "BLÅ BÄVERNS" eldskyddskläder

Rädda människor och material!

ANVÄND "BLÅ BÄVERNS" ELDSKYDDSKLÄDER

Prisexempel:

Dräkt enl. bild 763: —
Brandstövlar 50: —
Lång rock 250: —
Huva för d:o 117: —
Mindre huva 60: —
Handskar 70: —

Fru Anne-Mai Christoferson går under 5 minuter fram och tillbaka igenom 16 m² eld den 13/9 1957 i Southport, England. 14/6 1957 gick hon med samma dräkt igenom 64 m² eld i Leiden i Holland.

Samma dräkt användes den 22/5 1958 vid demonstration på Kastrups flygplats, då fru C. gick igenom 50 m² bensenbrand med redaktör Gary Engman från Radio-tjänst, Malmö.

- OBRÄNNBAR
- LÄTTVÄTTAD
- LÄTTLAGAD
- SMIDIG
- VIKT 4800 gram
- HELSVENSK
PRODUKT

H. CHRISTOFERSON & Co.

KASTELLGATAN 16

GÖTEBORG C

TELEFON 13 84 76

1192/58

Intyg nr 80146

GS

CHALMERS PROVNINGSANSTALT GÖTEBORG

Uppdragsgivare: H. Christoferson & Co, Göteborg.
Föremål: 2 huvor till brandskyddsdräkter.
Inlämningsdatum: 16 maj 1958.
Undersökning: Jämförande brandprov.

Av uppdragsgivaren inlämnades 2 huvor till eldskyddsdräkter, båda försedda med fönster och i stort sett utformade på likartat sätt.

Den ena huvan var tillverkad av två lager glasväv med mellanliggande isolering av glassdun.

Den andra huvan hade ytterst ett lager aluminiserad asbestväv, var isolerad med eldskyddsimpregnerad rayonull samt invidligt fodrad med rayontyg.

Båda huvorna hängdes upp och ned över en brinnande bensinnya så att minsta avståndet mellan huvorna och bensinynan var ca 20 cm. Efter 30 sekunder avlägsnades huvorna ur elden samt granskades.

Provningresultat

Medelst på fodret i respektive huva anbringade termofärmer konstaterades, att temperaturen hos fodret i båda huvorna översteg 120°C.

Huvan av glasväv var på ut- och insidan helt oförändrad.

Den andra huvan uppvisade däremot brandskador, nämligen dels kraftig förkolning av rayonullen, dels fläckvis förkolning av fodret. Under själva provet iakttogs små lågor på insidan av huvan. På grund av bindemedlets förkolning lossnade den utvändiga aluminiumbeläggningen och kunde med lätthet tvättas av.

---OOO---

Göteborg den 28 maj 1958
CHALMERS PROVNINGSANSTALT

Torsten Möller

Viktor Jönstam

Förslag till ändring i gällande trafiklagstiftning

Kungl. Maj:t har i proposition nr 69/58 framlagt vissa *förslag* till ändringar i vägtrafikförordningen.

Förslagen, som alltså ännu icke trätt i kraft, syftar till att befrämja trafiksäkerheten på vägarna. I de framlagda förslagen är det särskilt två som är av stort intresse ur brandförsvarets synpunkt.

Regelbundna besiktningar.

I *första band* (24 §) föreslås, att registrerade "motorfordon eller registrerat släpfordon som är inrättat uteslutande för brandväsendet eller för transport av sårade eller sjuka eller som användes uteslutande för brandväsendet och är försett med beteckning därom . . . skall inom ett år efter närmast föregående besiktning av ägaren inställas hos besiktningsman för besiktning, avseende kontroll av fordonets beskaffenhet och utrustning (kontrollbesiktning)".

I en kommentar till förslaget nämner departementschefen att statens brandspektion år 1956 påtalat att vissa av brandkårens utryckningsfordon syntes vara i dåligt skick samt föreslagit undersökning genom polisens försorg. Härefter och sedan en genom polisens försorg verkställd utredning givit vid handen att förhållandena voro i hög grad otillfredsställande föreslog statspolisintendenten att, då särskilt höga krav ur trafiksäkerhetssynpunkt måste ställas på utryckningsfordons beskaffenhet och utrustning, brandbilar och ambulanser borde bli föremål för periodisk kontrollbesiktning.

Sedan väg- och vattenbyggnadsstyrelsen instämt i önskemålet uttalade departementschefen bl. a. följande.

"Med hänsyn till de speciella och krävande förhållanden, under vilka brandbilar och ambulanser nyttjas, finner jag det naturligt att höga krav ställas på dessa fordons trafikduglighet. Detsamma gäller, churu möjligen i varierande utsträckning, övriga utryckningsfordon. Inom kommunikationsdepartementet pågår f. n. undersökningar om den ur trafiksynpunkt lämpligaste gränsdragningen mellan utryckningsfordon och andra fordon. Jag är med hänsyn härtill icke beredd att nu ta ställning till frågan om reglering av besiktningsförhållandena för samtliga slag av utryckningsfordon. Beträffande

brandbilar och ambulanser synes emellertid de förhållanden, som påtalats i statspolisintendentens skrivelse, göra det nödvändigt att garantier för full trafiksäkerhet hos dessa fordon snarast tillskapas."

Under återopande av det anförda har departementschefen föreslagit, att årlig kontrollbesiktning skall äga rum av här ifrågasvarande fordon. För att bereda fordonsägare skäligt råderum och med hänsyn till bilinspektionens kapacitet ansågs dock böra övergångsvis föreskrivas att kontrollbesiktning icke på grund av nämnda författningsändring skulle behöva äga rum före den 1 januari 1959.

Trafikkort.

Den *andra* föreslagna väsentliga ändringen av gällande trafiklagstiftning utgöres av ett nytt 5 mom. i 29 § lagen och är av följande lydelse.

"Den som har till yrke att för annans räkning framföra buss eller sådan lastbil, vars totalvikt överstiger 7 ton eller utryckningsfordon, skall, därest Kungl. Maj:t så förordnar, innehava sådant särskilt tillstånd (trafikkort), som avses i 27 § förordningen angående yrkesmässig automobiltrafik m. m." Bakgrunden till förslaget var den att yrkesförare i allmänhet ansågs ha en högre trafikfrekvens och redan därför löpte större risk att invecklas i olyckor än privatförare. Yrkesutövande chaufförer borde därför i princip jämställas i fråga om kraven på förarkompetens, oavsett om de framförde fordon i yrkesmässig trafik eller ej. Under remissbehandlingen av föreliggande förslag med krav på trafikkort uttalade poliskammaren i Lund som sin mening att en kompetensbestämelse av föreslagen art även borde uppställas för alla förare av utryckningsfordon.

Departementschefen förklarade för sin del, att trafikkortskompetens borde kunna fordras även för förare av utryckningsfordon. Det vore emellertid nödvändigt med en relativt lång tidsfrist för övergång till de nya reglerna. Departementschefen föreslog sålunda att efter en tidsfrist av ungefär ett år skulle de nya reglerna göras tillämpliga på yrkesförare av de allra tyngsta fordonen och sedermera efter hand utsträckas att gälla jämväl förare av övriga nu

Maktbegär och fortkörning*

Den nutida psykologien har till uppgift att studera ej blott de allmängiltiga psykologiska lagarna utan även människans beteende i olika situationer. Mot denna bakgrund får man betrakta studiet av bilistens psykologi, som på senaste tiden varit föremål för stor uppmärksamhet åtminstone i utlandet. Bilisten befinner sig av lätt förstådda skäl i förhållande till andra medborgare i en särställning som ger upphov till psykologiska reaktioner av olika slag — ej minst känslbetonade — vilka det är väl värt att närmare lära känna.

Såsom utgångspunkt för ett psykologiskt studium av bilisten kan lämpligen tas en analys av nöjet att köra bil och anledningarna därtill. Allmänt bekant är ju att bilkörning förskaffar många människor ett nöje av alldeles särskilt slag, vars intensitet varierar alltefter individerna, bilmärket samt omständigheterna i övrigt. Allmängiltigt är emellertid att det är fråga om ett visst slags tillfredsställande av den mänskliga själens mest fast rotade instinkter, nämligen maktinstinkten. Redan Nietzsche har ju lagt den till grund för sin ryktbara teori om "övermänniskan" och på densamma har i våra dagar Adler byggt en hel psykologisk teori.

Det finns mångahanda sätt att tillfredsställa maktinstinkten: yrkeslivet och det sociala livet erbjuder tillräckligt många tillfällen. Men därvid gäller det att utveckla avsevärd energi och övervinna större eller mindre svårigheter. Däremot erbjuder förandet av en bil möjlighet att känna sin överlägsenhet under förbrukande av en högst obetydlig grad av fysisk och själslig energi. Föraren som på något sätt identifierar sig med sin maskin, erfår en oerhört starkt känsla av materiel kraft, närmast påtagbar genom fordonets snabbhet.

En dylik identifiering äger onekligen rum även vad angår ryttaren och cyklisten men är

äsyftade fordonstyper. För genomförande av reformen i full utsträckning borde anslås en tid av 4—5 år.

Det bör änyo understrykas att riksdagen ännu icke tagit ställning till den föreliggande propositionen. När så skett, kommer meddelande härom att lämnas i denna tidskrift.

Stig-G. Holmberg.

särskilt framträdande hos motorcyklisten och bilisten, vilka efter behag kan disponera över en mekanisk kraft, högst väsentligt större än den egna. Tydligt är att bilen i detta avseende är överlägsen motorcykeln. Denna erbjuder visserligen ett nöje av samma slag och som av somliga till och med sätts högre. Motorcykeln är dock ostadigare, mindre bekväm och kräver en något större fysisk ansträngning.

Man kan sålunda våga påstå, att förandet av en bil i särskilt hög grad lämpar sig till att på ett enkelt sätt tillfredsställa maktinstinkten, ej minst till följd av den nyssnämnda mer eller mindre långt drivna, mer eller mindre medvetna identifieringen mellan föraren och maskinen.

Det är huvudsakligen häri som nöjet att köra bil ligger. Men även andra element kan tillkomma, t. ex. känslan av oberoende i förhållande till de allmänna kommunikationsmedlen samt känslan av själslig avkoppling, särskilt gällande intellektuellt arbetande personer etc. Ett exempel på tillfredsställande av maktinstinkten erbjuder ju de tyvärr alltför vanliga fallen att den energiske och skicklige bilisten helt enkelt ej vill tillåta att en annan bil ligger före honom på landsvägen utan företar de mest riskabla omkörningar.

Man måste naturligtvis ta hänsyn till att det här liksom i andra avseenden finns olika beskaffade individer samt dessutom variationer allteftersom personens hälsotillstånd, trötthet, ålder samt olika andra förhållanden. I vart fall förekommer det ytterst vanligt att en bilist också tycker om att köra bil. En ganska omfattande amerikansk enkät har visat att 88 proc. av de manliga bilisterna i 25-årsåldern betraktade bilkörning som ett verkligt nöje, som en av deras allra mest omtyckta sysselsättningar. Denna procentsats avtog med åldern men var vid 55 år alltså 72 proc. Bland dem som gav ett jakande svar fann man ett stort antal personer som huvudsakligen använde sin bil i yrkesangelägenheter. Man bör sålunda ingalunda — såsom ibland är fallet — föreställa

*) (Artikeln grundar sig i huvudsak på synpunkter framlagda av den belgiske trafikpsykologen R. Piret.)

sig att det blott är turisterna som är hängivna bilförare.

Vi fortsätter analysen av nöjet att köra bil. "Fartens tjusning" innebär i själva verket ett slags rus. Den erbjuder den mest karaktäristiska yttringen av en tilltagande maktkänsla. Man måste emellertid för sig klagöra beskaffenheten av detta rus. I vissa avseenden är det långt ifrån något som särskilt utmärker föraren av ett motorfordon. Ryttaren i galopp (i synnerhet i nerförsbackar!), skidlöparen, tågpassageraren kan erfara det i olika gradationer. Det är ett ganska invecklat psyko-fysiologiskt fenomen, som finner sin förklaring genom den samlade påverkan av ett antal olikartade sinnesretningar: syn och hörselretningar, känselretningar (det starka draget), rörelseretningar, "labyrintiska" retningar (hänförande sig till fartökningen). Men beträffande bilisten och motorcyklisten tillkommer ett ytterligare element av rent psykologisk natur: möjligheten att åtminstone intill en viss gräns efter eget behag öka hastigheten. Denna möjlighet är ej inskränkt vare sig av ett djur (detta gäller ryttaren), en sluttning (cyklisten, skidlöparen), en naturkraft (t. ex. vinden vad angår isjakten eller skridskoseglaren) eller en främmande vilja (passageraren). Hastigheten är helt och hållet beroende av föraren och häri har tillfredsställandet av maktinstinkten till stor del sin bakgrund. Som bekant tycker ju bilisten — i motsats till cyklisten — ej alls om nerförsbackar: han föredrar att sätta full fart uppför en backe. Detta faktum är karaktäristiskt. Verkliga "fartdårar" söker dessutom förskaffa sig ytterligare sinnesretningar, som de mera förnuftiga föraktar eller till och med undviker. De tycker om en larmande motor: man behöver ju blott tänka på motorcyklisten, som synes finna den största njutning i att med öppet spjäll fara omkring under högljutt kulprutesmatter.

Hastigheten är emellertid inte detsamma som intryck av hastighet. Man kan utan vidare påstå att det långt ifrån är nödvändigt hålla högsta fart för att bli delaktig av de flesta bilismens fröjder. En relativt hög fart uppför en brant backe, en kraftig fartökning, en plötslig start eller helt enkelt en med hänsyn till vägförhållandena fullt normal fart kan utgöra lika många variationer av det väsentliga nöjet. Själva körriktningen eller körbanan kan utgöra ett viktigt element vid tillfredsställandet

av maktinstinkten. Därav härleder sig nöjet i att taga en kurva på visst sätt under suveränt behärskande av vagnen eller att följa en slingrande bergväg. Även om det synes otvivelaktigt att det väsentliga elementet är gemensamt för alla, kan likväl de olika aspekterna av nöjet att köra bil i avsevärd grad variera alltefter förarna och vagnarna. Den ena kan finna sitt högsta nöje i en obetydlig men lätthanterlig vagn medan den andre ej kan nöja sig med annat än en väldig amerikansk maskin.

Nöjet att föra en bil är sålunda relativt: det är ej bundet vid hastigheten i absolut mening utan sammanhänger med tillfredsställandet av maktinstinkten genom förarens identifiering med sin maskin. Även denna identitet är relativ: den kan hos en och samma person variera alltefter biltypen det är fråga om. Det finns vagnar med vilka han bokstavligen känner sig höra samman, bilda en enhet, medan andra för bilföraren ter sig främmande, även om man åkt med dem ganska länge för att vänja sig vid vagntypen. Det förefaller som om identifieringen skulle vara desto lättare ju mindre vagnen är.

Arvid Wachtmeister.

SUPERTYFON®
för brandalarm

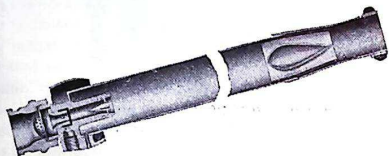
Begär prospekt
nr 480

Stor hörbarhet.
Ringa luftförbrukning.
Oberoende av elektrisk ström.
Drivas från fristående behållare eller befintlig tryckluftledning.

KOCKUMS
MEKANISKA VERKSTADS AB • MALMÖ
GRUNDAT 1840

FOAMITE

SKUMVÄTSKA och SKUMSTRÅLRÖR

Tvårsnitt av Foamite Skumstrålrör

OBS! den droppformade, pat. centrum-insatsen nära mynningen för ökad skumbildning och strållängd.

Tel. växel: 17 31 20

ger extra prima
SKUM

Begär offert!

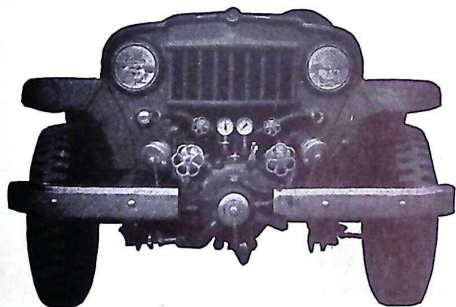
Generalagenter i Sverige:

ODENIUS
AKTIEBOLAG

Box 350

Göteborg 1

FRONTPUMPAR

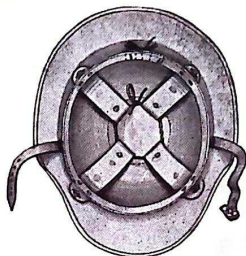
för upp till 2600 lit/min
vid 9 kg/cm²

Med avgasevakuering,
oljekylning och synkr.
koppling till motorn.

Kort leveranstid.

Wilh. Rubergs Fabriks-Aktiebolag
LÅNGBRO

Tel. Kristianstad 101 74 och 101 78

BRISSMANS LÄTTMETALLSHJÄLMAR

C:a 90.000 sålda de senaste 10 åren i in- och utlandet. — Överträffade som värmeskydd då de reflekterar över 90 % av värmestrålarna. — Ny patenterad ställbar inredning, ställbar 5 cm, och delar därav. Den nya inredningen kan inmonteras i gamla hjälmar och hjälmar av annat fabrikat.

NYHET

Högtalare med transistorförstärkning utan några sladdar och lösa trådar.

Hörvidd upp till 400 m. God spridning. Vikt 2,5 kg. Utmärkt ljud. Drives med 8 st. 1,5 volts stavbatterier vilka räcker 6—10 månader. Kan erhållas till påseende utan köptvång. Begär offert från

BRISSMANS BRANDREDSKAP AB, HALMSTAD Tel. 133 33

BRISSMANS Slangutläggare

Svenskt patent nr 153065

Patenterad även i ett flertal andra länder, däribland England.

Överträffad i snabb och säker slangutläggning, upp till 60 km. i tim. Lätt att packa, då slanglådan i de flesta fall är utdragbar på kullager. Kan byggas in i jeepar av olika slag, bilar och bogserbara kärror.

Torsionsfjädrade slangkärror tillverkas för 500 till 1200 meter slang.

Under de senaste 2 åren är vår slangutläggare såld till ett 50-tal brandkärer.

Jeepar byggas i olika modeller, med eller utan pump, efter överenskommelse.

Begär offert med Edra önskemål från

BRISSMANS BRANDREDSKAP AB, HALMSTAD Tel. 133 33

Erfarenheter från försök med språngbolster

I "Brandschutz" nr 11/1957 finns en artikel av W. Vlach om erfarenheter av språngbolster. Artikeln torde vara av intresse även för våra läsare.

"A" Artiklen av diplomingenjör Elfreich i Brandschutz nr 8/57 föranleder mig att berätta om de slutsatser som kunnat dragas av försök som företagits i Bielefeld med en ett år gammal språngbolster. Försöken genomfördes med användande av en 75 kg tung docka och en härför konstruerad elektrisk registreringsanordning som kunde skjutas in i språngbolsterns inre. Bakgrunden till dessa försök var att söka få klarhet i frågan om från vilken höjd språngbolstern kan användas vid räddning av människor utan risk för att den hoppande slår igenom och i marken; en fråga som knappast kan utredas på annat sätt än som skett.

Om det nu skall nämnas i förväg var resultatet förvånansvärt. Efter det att alla brandmän hoppat från våning 1 trappa — några hopp från högre höjd företog vi inte med tanke på skyddsföreskrifterna — kastades dockan ut från våningsplanen 2 och 3 trappor och därefter från brandstationens tak, en höjd på 14 meter, utan att genomslag förekom någon gång. Slutligen ändrades fallhöjden med hjälp av maskinsteg till 21,5 meter. Inte ens vid denna höjd kunde något genomslag påvisas.

Dockan var för upphissandet försedd med en linna fastsatt i ett bälte med hake men utan bältyxa samt en anordning för utkastningen. Ett särskilt bälte ville vi inte tillverka enbart för försöken. Från en avsats på 21,5 meters höjd ställde vi in bolsterns överkant, i vars centrum vi skurit repor i form av ett 12 cm:s kryss, mitt under avsatsen. Därefter fick försöken gå av stapeln. I enlighet med vår förmodan föll dockan ned i duken på ett sätt som kan göra anspråk på att vara punktformigt och därför särskilt ogymsamt. Fabriken återställde därefter språngbolstern i sitt ursprungliga skick utan kostnad för brandkåren.

För att få språngbolstern aktionsklara vid genomförandet av räddningsaktionen behövs endast 6 man. Brandmännen trampar på språngbolsterns fotflikar, fattar dragöglan i överkanten och pumpar upp bolstern. Detta tar minst 12—15 sek. Största omsorg måste läggas vid pumpningen så att bolstern blir helt fylld.

Efter lystringsordet är brandmännen sysselsatta med att "pumpa" upp bolstern ända tills kommandoordet "hoppa" kommer. Det vid användandet av ett vanligt språngseglé nödvändiga kommandoordet

"drag" bortfaller då det vid användande av språngbolstern inte har någon betydelse om dragöglan är spänd eller slapp. Vid utsprånghöjder över 10 meter är det t. o. m. nödvändigt att släppa dragöglan. Annars kan vid den hoppande personens nedslag dragöglan slitas ur händerna eller kan brandmännen kastas in mot språngbolsterns centrum. Därtill kommer risken att rycket åstadkommer skador i ryggmuskulaturen. I det läge då kommandoordet "drag" skulle komma kommanderas därför i stället "släpp", varvid brandmännen släppa dragöglan på den nu helt uppumpade bolstern. Med tanke på att den person som skall räddas inte säkert kommer att hamna i centrum av språngbolstern kan de av räddningsmanskaper som står på utsatt plats genast springa undan; de behöver inte stå kvar på fotflikarna.

Språngbolstern uppvisar i jämförelse med det vanliga språngseglet en del nackdelar som vid objektiv granskning inte får försummas.

1. Större volym vid transporten eftersom det inte utan ändringar på brandbilarna går att medföra duken i bilarnas skåputrymmen. (I Bielefeld har man språngbolstern på ett icke använt säte i en av bilarna.)
2. Såväl med tanke på den större vikten och transportvolymen som på uppumpningen är språngbolstern inte så snabbt aktionsklar som ett vanligt språngseglé. I bästa fall understiger tiden 15 sek.
3. Det vanliga språngseglet*) kan användas även i mycket trånga passager, vilket inte är möjligt med språngbolstern. Visserligen känner jag inte till något sådant fall i praktiken, men man måste kanske göra denna begränsning.
4. Vi genomförde övningarna på en stenlagd gård som är relativt ren. Vid upprepade övningar på sandad eller nersmutsad mark kommer dock genom bottenventilerna vid pumpandet in sandkorn och smutspartiklar i språngbolsterns innandöme och dessa partiklar måste avlägsnas.

Dessa nackdelar uppvägs dock mer än väl av fördelarna. Det är möjligt att genomföra räddningsaktioner, där man tidigare måste använda det vanliga språngseglet, även i orter där brandväsendets utryckningsstyrka inte uppgår till minst 16 man. I detta sammanhang skulle det vara intressant att få veta var det ännu finns brandkärer som i första utryckning över huvud taget har en utryckningsstyrka på 16 man, den minimistyrka som behövs för en räddningsaktion med vanligt språngseglé."

*) Härmed avser förf. tydligen den äldre typen utan ram.

Brandförsvarsmål i Regeringsrätten 1955

4. (Dnr 117/1955 Inr.-dep.)

Ang. föreläggande att vidtaga brandskyddsåtgärd.

Enligt protokoll över en den 26/7 1954 förrättad brandsyn inom *A. V. Björkman* tillhöriga fastigheten nr 1 i kv. Humlan med adressnr 10 vid Sandviksgatan i Luleå fann *synförrättaren*, att rökröret till värmeapparna i fastigheten vore förslitet och repat; och beslöt *synförrättaren* förelägga klaganden att låta ommura rökröret "efter eldningsssäsongens slut". Sedan klaganden häröver anfört besvär hos *länsstyrelsen i Norrbottens län*, fann *länsstyrelsen* enligt resolution den 24/9 1954 ej skäl att göra ändring i klandrade beslutet, dock att den tid före vilken förelagd åtgärd skulle vara vidtagen bestämdes till den 24/10 1954. — I skrivelse den 20/1 1955 anmälde *brandsynenämnden i Luleå* till *länsstyrelsen*, att klaganden icke fullgjort förelägandet. *Länsstyrelsen*, beslut den 28/1 1955, fann, med stöd av 12 § 1 mom. 2 st. brandstadgan, skäligt förelägga klaganden vid vite av 500 kr, att inom 2 mån från deländet av beslutet avhjälpa den vid brandsynen konstaterade bristen. I de underdåniga besvären yrkade klaganden uppskov med den förelagda åtgärdens utförande till den 1/7 1955. *Regeringsrätten* fann med hänsyn till vad i målet förekommit skäligt att med bifall till besvären på det sätt ändra läns-

styrelsens beslut att den dag, före vilken den vid brandsynen anmärkta bristen vid stadgat vite skulle vara avhjälpt, bestämdes till den 1/7 1955.

5. (Dnr 157/1955 Inr.-dep.)

Ang. föreläggande att vidtaga vissa brandskyddsåtgärder.

Enligt protokoll över brandsyn, som den 20/1 1954 förrättades inom den *A. Eriksson* tillhöriga fastigheten Övre Lassbo 1^a i Hedemora landskommun, beslöt *brandsynenämnden* att följande åtgärder skulle vidtagas: 1) å nedre botten: vedlären i köket avskiljes brandsäkert från spisen; kakelugnen i kammaren omsättes; i garderoben nedflyttas sotuttaget och godkänd sotlucka anskaffas; skorstenen repareras; 2) I trappa upp: i köket avlägsnas brännbart material till lägenligt avstånd från spisen; i kammaren upptagas sotluckor på kakelugnen; rökgången från köksspisen ommuras där den passerar i garderoben; 3) å vinden repareras skorstenen där träbjälken borttagits; 4) ovan taket repareras skorstenen i krans och beslag; 5) mark- och takstege anskaffas; brandredskapen anordnas i lägenligt skick. I skrivelse den 11/2 1954 förelade brandchefen i kommunen klaganden att vidtaga de föreskrivna åtgärderna senast den 15/3 1954. Sedan vid efterbesiktning fö-

Fullständig säkerhet vid alla förekommande brandrisker med

CEAG-Handeldsläckare CEAG-Aggregat

CEAG-Släckningsfordon

CEAG-Stationära Släckningsanläggningar

PULVERDIMMA - SKUM - CEAGOL
KOLSYRA - ELEKTRONVATSKA

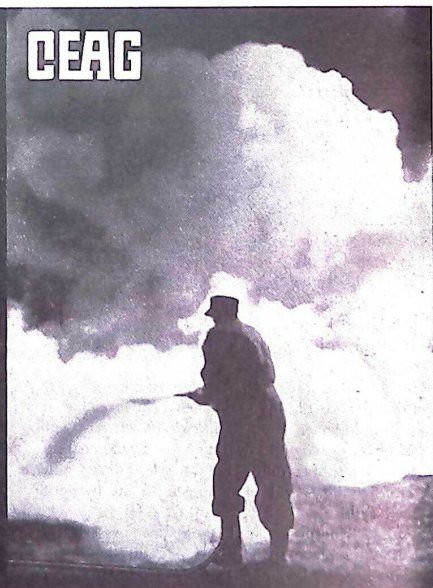
CONCORDIA ELEKTRIZITÄTS AG
DORTMUND

Representant i Sverige:
EWERT WILHELMSSON
BRANDREDSKAP
VAGNHÄRAD

Telefon 29

Telefon 29

CEAG

reläggandet befunnits icke vara fullgjort, gjordes anmälan av *brandchefen till länsstyrelsen i Kopparbergs län* för den åtgärd som kunde av förhållandena påkallas. Länsstyrelsen, resolution den 2/9 1954, förelade, under åberopande av 35 § brandstadgan, klaganden att vid vite av 200 kr. senast den 1/12 1954 hava vidtagit de föreskrivna åtgärderna. I de underdåniga besvärerna yrkade klaganden i 1:a hand, att länsstyrelsens beslut måtte undanröjas, samt i 2:a hand, att anstånd med fullgörandet av de förelagda åtgärderna måtte medgivas honom. *Regeringsrätten*: ej ändring, dock att den dag, före vilken de föreskrivna åtgärderna vid fastställt vite skulle hava vidtagits, bestämdes till den 1/9 1955.

6. (Dnr 166/1955 Inr.-dep.)

Ang. föreläggande allt vidtoga brandskyddsåtgärder.

Vid den 22/5 1954 företagen besikning av boningshuset å *T. Wahlström* tillhöriga jordbruksfastigheterna Hån 6° och 6⁷ i Vemdalens socken, vilken socken sedermera ingått i Hede kommun, antecknade vederbörande *brandchef* bl. a. följande: Köksspisens borde inmurats reglementsenligt, då stor antändningsrisk förefunnos. Detsamma gällde kaminen i salen, där rökröret låge för nära oskyddat trä. Det vore nödvändigt, att dessa förbättringsåtgärder utfördes snarast. *Länsstyrelsen i Jämtlands län*, utslag den 26/7 1954, prövade med avseende å vad *brandchefen* i målet upplyst med stöd av 16 § 2 st. brandlagen lagligt ålägga klaganden att skyndsamt och senast den 15/9 1954 hava försatt i boningshuset befintliga eldstäder i sådant skick, att de kunde vid brandsyn godkännas, vid äventyr att, om länsstyrelsens förordnande härutinnan ej efterkommes, länsstyrelsen komme att förelägga klaganden vite i anslutning till åläggandet. *Regeringsrätten* fann ej skäl göra annan ändring i länsstyrelsens utslag än att den dag, före vilken ifrågasvarande eldstäder med tillhörande rökrör vid stadgat äventyr skulle hava försatts i sådant skick att de kunde godkännas vid brandsyn, bestämdes till den 1/12 1955.

7. (Dnr 191/1955 Inr.-dep.)

Ang. val av v. brandchef.

Vid sammanträde den 2/5 1955 beslöt *brandstyrelsen i Linköping* att till v. brandchef vid stadens brandkår utse 2:e v. brandchefen i Örebro G. Hellström. Häröver anförde brandmästaren *E. Lundin*, som anmält sig såsom sökande till ifrågasvarande befattning, besvär hos *länsstyrelsen i Östergötlands län* med yrkande, att länsstyrelsen måtte med undanröjande av beslutet visa målet åter till *brandstyrelsen* för ny behandling. Till stöd för besvärerna androg klaganden att, då han ansåge sig ur meritsynpunkt vara överlägsen *Hellström*, beslutet vilade på orättvis grund. *Länsstyrelsen*, utslag den 22/7 1955: Enär vilken klandrade beslutet icke, såvitt visats, vilar å orättvis grund eller eljest är olagligt i något av de i 76 § kommunallagen angivna hänseenden, lämnar *länsstyrelsen* besvärerna utan bifall. *Regeringsrätten*: ej ändring.

8. (Dnr 218/1955 Inr.-dep.)

Ang. föreläggande allt vidtoga brandskyddsåtgärder.

Enligt protokoll över en den 10/6 1953 förrättad brandsyn å *Aktiebolaget Lomyrans Tegelbruk* till-

. . . androm till varnagel

I en klichéanstalt i Hälsingborg inträffade i december 1957 en mindre brand med skador för c:a 4.000 kronor. Brandsaken var självantändning i linoljetrassel och berodde som så många gånger tidigare vid liknande bränder på okunnighet.

Brand uppstod i eller invid en trälåda placerad intill ett arbetsbord av trä. På en hylla under bordet förvarades gamla tidningar i vilka branden fick god näring.

Ovanpå bordet fanns två invalsningsstansar på vilka arbetsprocessen genomfördes. Denna tillgång så att tryckfärg utspredes på den litografiska stenen, varefter färgen spädes ut med några droppar linolja. Efter utförd arbetsprocess avtorkas stenen med en trasa, som ligger förvarad i ovannämnda trälåda under bordskivan. Denna avtorkning utföres några gånger varje dag.

I trälådan förvarades både nya och gamla trasor. Dessa bli efterhand ganska indränkta med linolja, bensin och svart färg. Trälådan tömmes med några dagars intervaller.

Detta förfaringssätt har varit och är brukligt på denna och andra klichéanstalter så länge de personer som arbetat i yrket kan komma ihåg. En av de vid denna klichéanstalt anställda personerna har arbetat i yrket i över 40 år.

Den dag då branden uppstod hade trälådan tömts, men en trasa hade troligen fallit vid sidan av trälådan intill ett värmelement bakom arbetsbordet och därigenom orsakat branden.

Bränder av denna orsak undvikes i framtiden på denna klichéanstalt genom att för trasorna har anskaffats en enkel plåtbehållare med lock.

O. A.

hörig fastighet i Parteboda, Borgsjö kommun, beslöt *brandsynenämnden* i kommunen förelägga bolaget att senast den 1/9 1953 hava utbytt spåntaket å ett magasin. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län*, där bolaget anförde besvär med yrkande, att det meddelade föreläggandet måtte upphävas, resolution den 22/3 1955, fann ej skäl att göra ändring i *brandsynenämndens* beslut, dock att den tid, inom vilken åtgärden skulle hava vidtagits, bestämdes till den 1/7 1955. *Regeringsrätten*: Enär det i *brandsynenämndens* föreläggande bör angivas med vilka material taket må omläggas för att kunna godkännas, finner *regerringrätten* skäligt att med undanröjande av myndigheternas beslut visa målet åter till *brandsynenämnden* för ny behandling.

Stig G. Holmberg.

Den gröna signalen på spåren

I rapportboken för eldsvådor inom de polska statsjärnvägarnas warszawadistrikt hämtar vi:

— "Under räddningsaktionen vid en eldsvåda i mars månad i byn Wolka-Okraglie har Järnvägsbrandkåren från Malkinia (järnvägsknut öster om Warszawa) som anlät med en järnvägsbrandberedskapsvagn — särskilt utmärkt sig."

— "De brinnande torvmossarna i Anin har släckts av Järnvägsbrandkåren vid Warszawa-Wilenska stationen."

Brandchefen för järnvägsbrandkåren vid Warszawa-Wilenska stationen, brandförman Wesolowski, ler triumferande när han tänker tillbaka på denna sista brand och säger: "Ja, vad skall man säga, man har under en hel dag försökt att släcka branden med hjälp av några vattentankbilar med en rymd av 2—2,5 tusen liter vardera. Någon synlig effekt blev det inte. Först när vi kommit fram med vår enhet med ett förråd av 70.000 liter vatten förändrades situationen. Vi hade minutiöst dränkt hela det brinnande området inom knappt två timmar."

"Ja, men vad transporterar ni vattnet med?" frågade jag.

"Vi skall strax visa det" — i samtalet inblandar sig yngre brandkaptenen, ställföreträdande inspektören för brandskyddet vid de polska statsjärnvägarnas Warszawadistrikt Luba.

Men låt oss börja från början:

Det är klart att man inom järnvägen i första hand tänker på det förebyggande brandskyddet. Det är också därför som större delen av de anställda vid brandförsvaret inom vårt gebit består av inspektörer som utför brandskyddskontroll av objekt (byggnader m. m.) och vilka även svara för brandmaterielens vård.

Alla de anställda inom de polska statsjärnvägarna genomgår utbildning i handelsläckningsapparaternas hantering samt om åtgärder till förebyggande av brand. Oberoende av detta har man i utbildningskurser för sökande till olika befattningar såsom konduktörer, stinsar m. m. — tagit hänsyn även till vederbörandes brandsläckningskunnande.

För bekämpandet av redan utbrutna eldsvådor tjänar järnvägsbrandkåren. Yrkesjärnvägsbrandkårer förekommer endast vid stora stationer. På mindre stationer finns det beredskap eller "yrkesbrandkårsposterings", kompletterade med frivilliga.

Järnvägsbrandkårens grundattiralj utgöres av brandberedskapsvagnar. Låt oss taga en titt på en sådan brandberedskapsenhet. Den består av en redskapsvagn och två tankvagnar. Vattenmängden som en sådan brandberedskapsenhet förfogar över är 68.000 liter — fördelat på nämnda två tankvagnar och två vattencisterner i redskapsvagnen. Till denna vattenmängd kommer vattnet från loktendern — några tusen liter. Ett inte så litet förråd, varmed man kan bekämpa även en större eldsvåda.

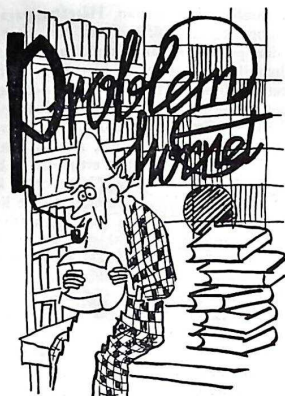
Redskapsvagnens innandöme påminner livligt om en mönstergill brandstation. Två motorpumpar, ett stort slangförråd, ett förråd av skumvätska och kolsyra. Ett stort antal lätt redskap, stegar och utrustning för en hel pluton — kort sagt allt som behövs för brandsläckning. Tack vare att man förfogar över en så stor utrustning kan enheten deltaga i angrepp direkt från vagnen — och dess aktionsradie är då 1,5 km. från järnvägsspåret.

I och med att personalen på ett passerande tåg upptäcker en brand, ger lokföraren en särskild larmsignal med ångvisslan — vilken signal uppfångas och vidarebefordras av andra lok. Medlemmarna i järnvägsbrandkåren skyndar då — beroende av situationen — antingen till den rullande brandstationen eller till den fasta.

Stinsen är förpliktad att beordra framkörning av ett lok till brandkårens förfogande och han är även skyldig att förbereda fri färdväg. Denna uppgift är mycket komplicerad enär det ju på viktigare järnvägslinjer råder en ständig tågtrafik, som oerhört försvarar givandet av "den gröna signalen" — d. v. s. banan fri — för brandkåren.

Man måste framhålla att eldsvådor på de polska statsjärnvägarnas objekt äro sällsynta. Däremot deltaga järnvägsbrandkåren (i synnerhet de som utöver järnvägsberedskapsvagnar förfogar över bilar) mycket ofta i räddningsaktioner utanför sitt arbetsområde.

[Ur: Strazak (Pismo Zwizku Ochotniczych Strazy Pozarnych)]

Kan Du klara följande frågor?

1. Vid ett mejeri har ledningen till kylanläggningen brustit och ammoniakgas strömmar ut. Brandkåren kallas. Vad bör brandpersonalen iakttaga vid ingripandet?
2. Ett barn har fallit ner i en djup brunn. Brandkåren kallas. Föreligger risk för gasförgiftning? Vilka skyddsåtgärder bör vidtagas?
3. Hur inverkar stark kyla på funktionen hos andningsskydden?

Svar i nästa nummer.

Svar på frågorna i nr 5/58:

1. Hur inverkar varvtalet på en motorsprutas kapacitet och uppforderingshöjd?

Svar: En centrifugalpumps vattenmängd är direkt proportionell mot varvtalet och dess uppforderingshöjd mot kvadraten på varvtalet, enligt formlerna (approximativa):

$$\frac{Q_1}{Q_2} = \frac{n_1}{n_2} ; \frac{H_1}{H_2} = \left(\frac{n_1}{n_2}\right)^2$$

i vilka

Q = vattenmängd i l/min

H = total manometrisk uppforderingshöjd i meter

n = varvtalet

Exempel:

En motorspruta ger vid 3000 varv/min 1800 l/min. Vad ger samma spruta om varvtalet sänkes till 2600 varv/min?

$$\frac{1800}{x} = \frac{3000}{2600} ; x \text{ (den sökta vattenmängden)} = \frac{1560}{1} = 1560 \text{ l/min.}$$

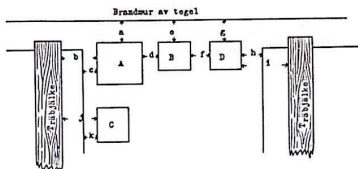
I ovanstående fall är uppforderingshöjden 90 meter

vid 3000 varv/min. Vilken uppforderingshöjd erhålles genom varvtalsminskningen?

$$\frac{90}{y} = \left(\frac{3000}{2600}\right)^2 ; y \text{ (den sökta uppforderingshöjden)} = 67,5 \text{ meter.}$$

Tillsä därför att exempelvis vid frontpumparna pumpaxeln ej "slirar".

2. Nedanstående skorstenensritning inlämnas till brandchefen av en byggmästare som önskar hjälp med att bestämma tjocklek på omslutningsväggar och avstånd till brännbara konstruktioner. Byggnaden är uppförd i tre våningar och innehåller 6 lägenheter.

- A = rökrör från värmepanna med 4,5 m² eldyta,
 B = rökrör från öppen spis,
 C = imrör från kök,
 D = ventilationskanal.

Bestäm måtten på de olika litt. enligt ovan.

Svar:

a = 23 cm	h = 3 cm
b = 23 cm	i = 3 cm
c = 11 cm	j = 11 cm
d = 11 cm	k = 11 cm
e = 23 cm	
f = 11 cm	
g = 23 cm	

eller om ventilationskanalens sida i brandmurens riktning är mindre än 15 cm, må brandmuren förtunnas till 11 cm.

3. Vad är det förknippat med för risker att använda i pansarrör indragna vulkaniserade starkströmsledningar där förläggningen utföres mellan varm och kall lokal?

Svar: De risker som äro förknippade med detta felaktiga installationsförfarande äro dels överledning mellan ledarna samt mellan ledare och rör, dels den därav följande uppvärmningen av röret. Genom att röret förlagts mellan varm och kall lokal uppstår kondensering och nedfuktning i röret. Härigenom uppluckras ledarisoleringen och överledning enl. ovan blir följden. När överledningen blivit av viss storleksordning skall säkringen utlösa. Om nu genom obehörigt ingripande för stark säkring eller lagad säkring insatts kan en stående ljusbåge uppstå, vilken snabbt uppvärmer röret till farlig temperatur och dessutom kan bränna hål på röret.

Gunnar Lundgren.

Kristianstads brandkår 50 år

Lördagen den 4 januari firade Kristianstads yrkesbrandkår 50-årsjubileum, vilket skedde med en demonstration av gammalt och nytt framför brandstationen. Det blev en trevlig tillställning inte bara för de c:a 200 inbjudna utan även för de av stadens befolkning, som tog del av skådespelet. Och trots att kvicksilverpelaren i termometern pekade på mellan 10—20 minusgrader, kunde övningen och demonstrationen köras programenligt.

Kristianstads blåsorkester inledde med brandkårsmarsch, och efter hälsningsanförande av brandchef Harry Hällebrand hände allt slag i slag. En av kårens personal fick för dagen spela den gamle nattväktarens roll, och i tidsenlig klädsel vandrade han ut och ro-

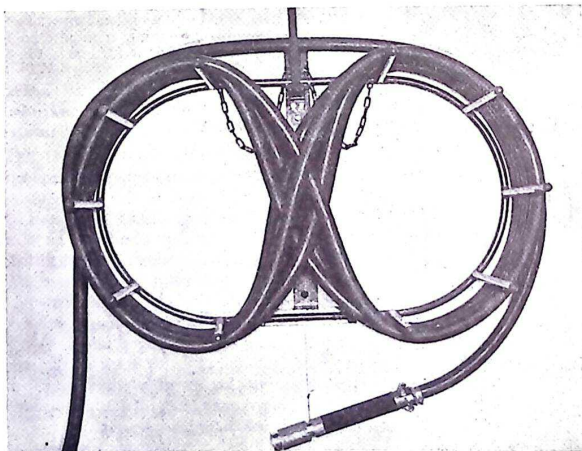
pade den gamla väktarramsan. Härefter paraderade kårens vagnpark, och körde förbi allt efter ålder. Speciellt den gamla hästanspända ångsprutan, med röken bolmande ur skorstenen, blev föremål för allmänt intresse och ett kärt objekt för TV-kameran.

Två kontrastuppvisningar följde nu: den av endast en man skötta frontmonterade Rubergspumpen visade utvecklingen inom brandväsendet, medan den småt antika handkraftsprutan skött av ett gammalt borgarlag gjorde sig bättre i kvällens TV-program än vad fallen varit vid någon eldsvåda. Sedan följde livräddning från torn och bostadshus som låg i front mot åskådarna. En gammal mekanisk stege av Sundsvalls typ — från år 1912 — stod i effektiv kontrast mot den nya maskinstegen av Åsbrinks fabrikt.

Slutligen kunde "striden" avblås och detta skedde i en för tillfället av stadens museum utlånad brandlur. Så bjöds gästerna på värmande jubileums-kaffe i den för dagen smyckade och dekorerade utryckningshallen. Främste gäst var landshövding Per Westling, som efter ett hälsningsanförande av brandstyrelsens ordförande Sigurd Åkesson, erinrade om brandkårens betydelse och vikten av att ha ett fullgott brandförsvär.

Tal, medaljöverlämning och kåseri följde nu under kaffet, och en år 1910 upptagen film från kåsen visades. De pittoreska gamla brandlyktorna försejades med levande ljus hjälpte till att sprida extra glans över kaffeborden. — Programmet gavs i repris på kvällen dels genom radions program 2 och dels i TV över Köpenhamnsändaren. *B. Alvland.*

N y h e t! — Slanghållaren Å T T A N Patentsökt

INGA läckande boxar, slang-en är med klockoppling direkt ansluten till vatten-urtag.

INGA kinkar vid utdragning av slang, upplindningen förhindrar detta.

INGEN bruten cord. Hållarens konstruktion garanterar att inga brytningar uppstår genom för snävt upprullad slang.

KAN utdragas i alla riktningar.

KAN utan olägenhet stå med vattentryck påsläppt om rätt slang och rätt strålrör användes.

KAN, om så är nödvändigt, placeras på utsidan av vägar och utan risk för fry-sning.

Bättre och snabbare angrepp vid eventuellt eldsvådettillbud.

NILS-OLOF SANDELL

Kontorstid 9—15
Tusenårsgratan 26 Telefon 46 38 44
GÖTEBORG N

***Knappar
Möss- och
Medlemsmärken***

för Svenska Brandkårens Riksförbund
enligt ovanstående avbildningar

C. C. SPORRONG & Co.

Kungsgatan 17

Stockholm 7

Tel. 22 56 60

Under förutsättning av kommunalfullmäktiges godkännande ledigförklaras härmed en yn-rättad ordinarie tjänst som

Brandchef

i Järfälla kommun till ansökan ledig med till-träde snarast möjligt. Sökanden skall ha genom-gått Statens brandskolas brandchefskurs, kat. I.

För tjänsten gäller kommunens tjänste- och pensionsreglementen.

Lön enl. lgr A 17, ortsstr. 5. Beklädnads-ersättning 525:—/år.

Sökande som önskar tillgodoräkna sig tidi-gare tjänstgöring för löneklassuppflyttning skall ange detta.

Till Järfälla kommuns brandstyrelse, Box 23, Jakobsberg, ställd ansökan, åtföljd av merit-förteckning och de övriga handlingar som sö-kande önskar åberopa, skall vara styrelsen till-handa senast den 25/6 1958.

Upplysningar lämnas å tel. Stäket (0758) 303 27.

Brandstyrelsen.

Brandmästare

En befattning som brandmästare vid Falu stads brandkår kungöres härmed till ansökan ledig. Befattningen skall tillträdas den 1 decem-ber 1958.

För befattningshavare gälla de kompetensfö-reskrifter som äro föreskrivna i brandstadgan.

Befattningen är placerad i lönegrad 14, ort-strupp 3. Beklädnad utgår efter fastställd be-klädnadsplan.

Befattningshavare är skyldig att ställa sig till efterrättelse bestämmelserna i gällande tjänste- och pensionsreglemente för Falu stad jämte de ändringar däri, som kunna bliva fastställda.

Sökanden skall efter anfordran kunna förete nöjaktigt läkarintyg.

Sökande, som för löneklassuppflyttning önskar tillgodoräkna sig tidigare tjänst, skall i an-sökan ange detta.

Till Falu stads brandstyrelse ställd ansökan, åtföljd av åldersbetyg och de handlingar sökan-den önskar åberopa, skall vara insänd till Brandchefen i Falun senast den 1 augusti 1958.

Falun den 2 maj 1958.

Falu stads brandstyrelse.

OXELÖSUND

söker

BRANDMÄSTARE

En befattning som brandmästare vid industribrandkåren inom Oxelösunds Järnverksaktiebolag är till ansökan ledig att tillträdas snarast möjligt.

Befattningshavaren bör ha gedigen erfarenhet från samhälle med tung industri och skall ha genomgått brandmästarekurs kat. I vid Statens Brandskola.

Avlönings- och pensionsförmåner utgår motsvarande lönegrad 14, varvid tidigare tjänst må tillgodoräknas.

Sedvanliga ansökningshandlingar märkta "Brandmästare" ställs till Personalchefen,

OXELÖSUNDS JÄRNVERKS AKTIEBOLAG
OXELÖSUND

Företaget SPP-anslutet

Svenska Brandbefälets Riksförbund

Svenska Brandbefälsförbundet och Brandbefälets Riksförbund har sedan årsskiftet 1957—1958 upphört att existera. I stället såg vid samma tidpunkt ett nytt förbund dagens ljus, nämligen Svenska Brandbefälets Riksförbund, som utgör en sammanslagning av de båda organisationerna. Det nya förbundet innesluter landets brandbefäl med olika brandchefskompetens och bygger på aktivt arbetande föreningar i länen.

Det nya förbundets första kongress avhölls i Uppsala den 7 maj. Den anda av samförstånd och samarbetsvillighet, som genomgående rådde under kongressen, bådar gott för förbundets framtida verksamhet.

Vid kongressens allmänna del höll brandchef B. Thorell, Eskilstuna, föredrag om brandbefälets ställning och arbetsuppgifter, och vice brandchef I. Knutson, Norrköping, om brandkårerna och räddningstjänsten. Föredragen var synnerligen instruktiva och gav anledning till livliga och givande debatter, vari även de kommunala förtroendemännen deltog.

Förbundets styrelse fick följande sammansättning: Brandchef Karl-Magnus Grönlund, Örebro, ordf., brandchef Evald Carlsson, Norrahammar, v. ordf., brandchef Sanfrid Johansson, Teg, kassaförvaltare, v. brandchef Stig Rosenlund, Solna, sekr., brandchef Adde Idegård, Frillesås, brandchef Tage Johansson, Jokkmokk, brandchef Gösta Pettersson, Malmslätt, brandchef Sven Sönnnerberg, Malmö, brandchef Björn Thorell, Eskilstuna.

Sekretariatet är förlagt till Solna-Sundbybergs brandstation, Solna.

Ombudsman i lönefrågor för landsbygdens brandbefäl är Sigvard Lundberg, Tystberga.

Kungl. Byggnadsstyrelsen

Meddelande 1958: 1 av februari 1958 innehåller "Råd och anvisningar angående uppställning av värmepanna samt anordnande av oljeförråd till mindre bostadsbus". Anvisningarna redovisar dels allmänna fordringar vid uppställning av värmepanna i bottenvåning, dels särskilda fordringar beträffande oljeledad värmepanna i bottenvåning eller källare, dels dock fordringar för anordnande av oljeförråd i bottenvåning.

Statens Brandskola

Brandchefskurs kat. II anordnas under höstterminen 1958. Ansökningstiden utgår den 30 augusti.

Befattningen som

Vice Brandchef tillika Brandmästare

vid Nässjö stads brandkår kungöres härmed till ansökan ledig.

Kompetensfordran: enligt brandstadgan § 7.

Befattningen är placerad i lönegrad 15. Beklädnadsersättning utgår med 528:— kr/år. Samtliga pensionsavgifter erläggas av staden.

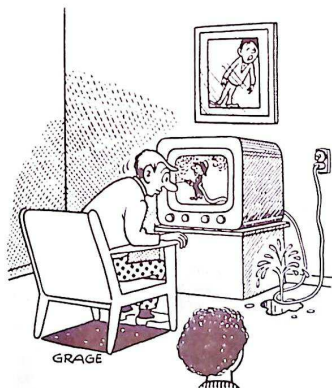
Befattningshavare är skyldig bebo tjänstebostad, samt skall ställa sig till efterrättelse gällande tjänste-, avlönings- och pensionsbestämmer med de ändringar däri, som kunna komma att beslutas.

Den som för löneklassuppflyttning önskar tillgodoräkna sig tjänst i liknande anställning skall anmäla detta i ansökan.

Ansökan, ställd till Nässjö stads brandstyrelse, skall senast den 23 juni 1958 vara ingiven till brandchefen i Nässjö.

Nässjö den 30 maj 1958.

Brandstyrelsen.

Televisionens vådor.

Notiser

Anvisningar för vattenverks anordnande för brandsläckning.

Svenska Kommunal-Tekniska Föreningens handlingar nr 7/1957, som nu föreligger, behandlar "Anvisningar för vattenverks anordnande för brandsläckning". Anvisningarna kunna rekvideras hos Svenska Kommunal-Tekniska Föreningen, Postfack A 42, Stockholm 1. Pris 3: — kronor.

Brandtekniska Klubben i Stockholm

samlades till möte på Anglais den 27 februari i år. Klubben har till ändamål att några gånger om året samla olika brandtekniker ur olika yrkeskategorier till kamratlig samvaro, föredrag och diskussion. Bland medlemmarna finner man representanter för Statens Brandinspektion, Svenska Brandkärnans Riksförbund, brandkärnorna i Stockholmstrakten, Svenska Brandskyddsföreningen, försäkringsbolag, brandredskapsfirmor, industrier med speciella brandskyddsproblem som oljebolag o. dyl., SJ, Vattenfallsstyrelsen, Fortifikationsförvaltningen, Luftfartsstyrelsen m. fl.

Kvällens föredrag gällde "Brandrisker vid tillverkning, bearbetning och användning av plaster" och hölls av civilingenjör Björn Östlin vid Svenska Brandskyddsföreningen. Före föredraget visades en film från den tyska plastindustrin "Composition in C", som var mycket instruktiv och gav grundlig tankeställare hur långt vi redan kommit in i plaståldern. Ingenjör Östlins föredrag med ljusbilder gav en mycket god överblick över de olika plasternas brännbarhet samt riskerna vid tillverkning och användning av de olika plastprodukterna.

Därefter följde en allmän och livlig diskussion. Framställda frågor fick initierade svar av föredrags-hållaren och av riksbrandinspektör Ingvar Strömdahl.

Den gamla interimsstyrelsen under ordförandeskap av direktör B. Hjorth efterträddes av civilingenjör B. Östlin, v. brandchef C. O. Falk, 1:e byråsekreterare L. Bohman och ingenjör Lars Eriksson.

B. Hj.

Stadsplaneförslag, som ej vann bifall.

För kvarteret Linden i Tierps köping hade enligt ett uppgjort, nytt stadsplaneförslag bebyggelsen fördelats på ett punkthus i 7 våningar, en till detta slutet långa i två våningar samt en fristående långa i tre våningar. Dessutom hade inom kvarteret angivits en garagebyggnad i en våning. Sedan byggnadsstyrelsen avstyrkt fastställelse fann Kungl. Maj:t genom beslut den 7 december 1957, icke skäl fastställa ifrågakvarterets stadsplaneförslag.

Skylt som skall synas

Vid Goodyear Gummi Fabriks Aktiebolag i Norrköping hålls brandförsvarsintresset ständigt levande, inte minst genom skyddskontorets stora förståelse härför. Nyligen har ovanstående två meter långa tavla hängts upp mitt i fabriken, som en ständig påminnelse om riskerna vid svetsning.

Uppslaget överlämnas med varm hand åt andra industrier!

Bemärkelsedagar

60 år.

- 16/7 Björck, O. A., brandmästare, Lund
26/7 Hultman, D., brandmästare, Lidköping

50 år.

- 9/7 Caselius, N. E., brandmästare, Djursholm
17/7 Ljunggren, E., v. brandchef, Varberg

40 år.

- 8/7 Palmqvist, J., brandmästare, Solna-Sundbyberg

BRANDKÄRSTIDSKRIFT

Organ för Svenska Brandkärnans Riksförbund
Utkommer omkring den 15 varje månad

Prenumerationspris: 7: — kr/år. Vid samtidig beställning av minst 5 ex. = 5: — kr/år. (Likvid sändes till Brandkärstidskrift, Jakobsgratan 14, Stockholm. Postgiro 48 70.)

Redaktör och ansvarig utgivare: Brandchef A. Ekberg, V. Promenaden 55, Norrköping. Tel. 293 70.

Annonschef: Förbundsdirektör A. Hegen, Jakobsgratan 14, Stockholm C. Tel. 10 50 25.

OBS! Annonsmanuskript måste vara annonschefen tillhanda senast den 20 i månaden före den, då annons önskas införd.